

СИД ОД ТИШИНА

ЕДНА ГОДИНА ПОДОЦНА: Извештај
од имплементацијата на Законот за слободен
пристап до информации од јавен карактер

Скопје
Ноември 2007

Дигиталната верзија на оваа книга е објавена според
условите на лиценцата на Криејтив комонс Наведи извор-
Некомерцијално 2.5 Македонија

FOUNDATION ФОНДАЦИЈА
OPEN SOCIETY ИНСТИТУТ
SOCIAL OPEN SOCIETY
INSTITUTE ОПШТЕСТВО
MACEDONIA МАКЕДОНИЈА

ФОНДАЦИЈА
ОПШТЕСТВО
ИНСТИТУТ
МАКЕДОНИЈА

Издавач:

Фондација Институт отворено општество – Македонија

За издавачот:

Владимир Милчин, извршен директор

Автори:

Неда Коруновска, координатор на Правна програма
Данче Даниловска, координатор на проект

Рецензенти:

Проф. д-р Борче Давитковски
Доц. д-р Ана Павловска - Данева

Тираж: 500

Дизајн и печат: Кома лаб

Илустрација: Филип Трајковски, Кома лаб

Лектура и коректура: Ванѓа Димитрова

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“ ,
Скопје

342.727:340.13(497.7)“2006/07“(047)

КОРУНОВСКА, Неда

Една година подоцна : извештај од имплементацијата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер / [автори Неда Коруновска, Данче Даниловска]. - Скопје : Фондација Институт отворено општество-Македонија, 2007. - 72 стр. ; 20x20cm

Содржи и: Прилози

ISBN 978-9989-185-45-8

1. Даниловска, Данче [автор]

а) Слободен пристап до информации од јавен карактер - Законодавство - Македонија - 2006-2007 - Извештаи

COBISS.MK-ID 70801674

Општо за Фондацијата Институт отворено општество – Македонија

Фондацијата Институт отворено општество – Македонија (ФИООМ) беше основана од Џорџ Сорос во октомври 1992 година, како претставништво на странско правно лице, со мисија чија срцевина остана непроменета до денес – промовирање на концептот на отвореното општество во Македонија. Приоритет на Фондацијата е да придонесува за внатрешна интеграција на Македонија како предуслов за интеграција во ЕУ. Преку своите програми ФИООМ работи на: мапирање и скенирање на државните институции, анализа и промоција на доброто управување; интеграција на Ромите; децентрализација и развој на локалната самоуправа; афирмација на европските вредности и стандарди; и зајакнување на улогата на граѓанскиот сектор како набљудувач на транспарентноста и отчетноста на Владата.

Општо за Правната програма

Правната програма на Фондацијата Институт отворено општество – Македонија е посветена на унапредувањето на владеењето на правото и поддржувањето на реформите на правниот систем во Република Македонија. Приоритет на програмата е да го охрабри јавното учество во овие процеси. Слободниот пристап до информациите од јавен карактер, антикорупцијата, заштитата на човековите права и приближувањето кон законодавството на Европската унија се клучни области во кои работи оваа програма. Правната програма своите активности ги спроведува во соработка со Соросовата мрежа на фондации и домашни и странски партнерски организации.

СОДРЖИНА:

ПРЕДГОВОР _____	7
ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО _____	13
Комисија за заштита на правото на слободен пристап _____	14
Службени лица за посредување - Оние што треба да помагаат во праксата одмагаат _____	17
Листа на информации од јавен карактер _____	19
Образец _____	22
Трошковник _____	24
ПОДНЕСУВАЊЕ БАРАЊА - СО КОИ ПРОБЛЕМИ СЕ СООЧУВААТ ГРАЃАНИТЕ _____	28
Затворени врати: вакви барања не примаме! _____	28
Дојди друг пат. Службеникот не е тука. _____	29
Те интересира нешто? Образложи зошто! _____	30
Барања за непотребни објаснувања _____	31
Незаконски практики за да се одвратат граѓаните: непотребни трошоци _____	31
РЕЗУЛТАТИ ОД НАБЉУДУВАЊЕТО _____	33
СИД ОД ТИШИНА: МОЛЧЕЊЕ НА АДМИНИСТРАЦИЈАТА _____	37
ПРИСТАПОТ Е ПРАВИЛО – ТАЈНОСТА Е ИСКЛУЧОК _____	39
ИСПРАТЕНИ НА ДРУГО МЕСТО: ПРЕПРАЌАЊА _____	45
НЕПОСТОЈАНОСТ ВО ОДГОВОРИТЕ – ЗАКОНОТ МОРА ЕДНАКВО ДА ВАЖИ ЗА СИТЕ! _____	48
УПОТРЕБА НА СЛУЖБЕНИТЕ ЈАЗИЦИ _____	50

ТЕСТ ЗА ШТЕТНОСТ: ЈАВНИОТ ИНТЕРЕС НАСПРОТИ ИНТЕРЕСИТЕ ЗА ТАЈНОСТ _____	53
ЖАЛБЕНА ПОСТАПКА _____	57
Рокови за поднесување жалба _____	57
Поднесување жалба _____	59
Рок за одлучување по жалба _____	60
Досегашна пракса на Комисијата _____	61
Извештај на Комисијата _____	61
Други надлежности на Комисијата _____	62
КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ – ДРЖАВАТА САМА НЕ САКА ДА СЕ КАЗНИ! _____	67
ПРИЛОЗИ _____	67
Прилог 1: Методологија на набљудувањето _____	67
Прилог 2: Листа на барања и листа на набљудувани институции со краен резултат _____	72
Прилог 3: Образец _____	103
Прилог 4: Рецензии _____	104

БЛАГОДАРНОСТ

Овој извештај на Фондацијата Институт отворено општество – Македонија е подготвен од страна на Неда Коруновска и Данче Даниловска, а е резултат од проектот „Слободен пристап до информации од јавен карактер“ кој се реализираше од 2004 до 2007 година. Проектот се разви во соработка со Хелен Дербишаер од Иницијативата за правда, по методологија изработена во соработка со Томас Карсон од TC Group Research Consultancy, Будимпешта. Авторите посебно им се заблагодаруваат на Хелен Дербишаер и на Томас Карсон за посветеното време, трпението и консултациите во процесот на адаптација на набљудувањето карактеристично само за Македонија. Своја благодарност авторите упатуваат и до своите колеги од Фондацијата кои несебично го споделија програмското знаење и работење во креирањето на прашањата.

Исто така, би сакале да им се заблагодариме и на сите оние што дополнително придонесоа за успешна имплементација на овој проект, на над 300 граѓани, активисти од граѓанскиот сектор, кои ги поднесуваа барањата за пристап до информации од јавен карактер, како и посебно на колегите од партнерските организации кои го координираа набљудувањето и помогнаа во собирањето на податоците: Драга Карајанова од Европски форум – Гевгелија, Зоран Биковски од Кхам – Делчево, Ивана Јовевска од Организација на жени – Пехчево, Весна Петкова од Продолжен живот – Струмица, Виолета Карагунова од Спектар – Штип, Виолета Ничева од неформалната мрежа на невладини организации - Мрежа 7 – Штип, Славица Карова од Асоцијација за демократски вредности – Велес, Зоран Цветаноски од Здружение на граѓани ОПТ – Кичево, Илир Исени од Толерантна младина – Дебар, Рамадан Шакировски од Форум за правата на Ромите АРКА – Куманово, Гоце Тасков од Изгрејсонце - Св. Николе, Димитар Димовски и Евица Џајковска од Коалицијата „Сите за правично судење“ – Скопје, Климе Бабунски од Про Медиа – Скопје и Данило Мандиќ, Ана Колевска и Елена Никодиновска од Македонското здружение на млади правници. Благодарност и до Весна Гогова за електронското внесување на статистичките податоци.

Согласноста за рецензија на извештајот од проф. д-р Борче Давитковски и доц. д-р Ана Павловска-Данева од Правниот факултет „Јустинијан први“ во Скопје, за нас претставува симбол за нашата

досегашна одлична соработка со нив уште од самите почетоци, кога Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер се подготвуваше. Соработката продолжи и на тркалезните маси за промовирање на правото и е доказ и потврда за вложените напори на ФИООМ да ги вклучи и експертите во широките дискусии со цел да се подобри праксата. Многу им благодариме.

На крај, мораме да спомнеме дека текстот на извештајот, додека го пишувавме, го читаа неколку личности во неколку фази и тие несебично го дадоа својот придонес. Ни помогнаа да сфатиме што сме заборавиле да кажеме. Ним сме им посебно благодарни: Јана Корунувска - Србијанко, Надица Ценева, Кире Миловски и Нада Наумовска.

Сите коментари за извештајот се добредојдени. Затоа, авторите им се обраќаат на читателите на овој извештај со зборовите на римскиот мислител Хораациј: „До гледање! Кога ќе дознаеш за нешто подобро – јави ми братски, ако пак не дознаеш такво нешто – тогаш, за нас двајцата добро е и ова дело“.¹

Сите коментари, адресирани до авторите, испраќајте ги на следнава адреса:

Фондација Институт отворено општество – Македонија

Бул. Јане Сандански бр. 111, п.фах 378

1000 Скопје, Република Македонија

Факс: +389.2.244.44.99

Е-пошта: pravo@soros.org.mk

Web: www.soros.org.mk

¹ „Vive, vale. Si quid novosti rectius istis, candidus imperti; si non, his utere mecum. Авторите мора да забележат дека за ова се инспирирани од професорот Светомир Шкарик.

ПРЕДГОВОР

Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер² беше донесен во јануари 2006 година, а почна да се применува од 1 септември 2006 година. Со донесувањето на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, Република Македонија влезе во заедницата на над 75 земји од светот кои имаат закони со кои се гарантира правото на пристап до информации.³ Правото и можноста на граѓаните да бараат и да добиваат информации за работењето на нивната влада, управа и администрација (сфатена во поширок контекст) е карактеристика на сите демократски и отворени општества. Затоа, една од целите на Фондацијата Институт отворено општество – Македонија е промоција на слободата на информирање и поддршка на процесот на усвојување солидни закони за пристап до информации, како и овозможување овие закони ефикасно да се применуваат.

Овој извештај детално ги наведува резултатите од набљудувањето на спроведувањето на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, во првата година од неговата примена (септември 2006 – септември 2007 година). Целта на извештајот е да се види како имателите на информации (во понатамошниот текст: јавни органи)⁴ го имплементираат Законот за слободен пристап, односно како одговараат на одредени барања за пристап до информации.⁵ Дополнително, авторите се обидоа, секаде каде што беше можно, да дадат и препораки како да се надминат увидените пропусти.

2 Сл. весник на РМ бр. 8/06. Текстот на Законот може да се најде на www.spinfo.org.mk.

3 За жал, мора да напоменеме, РМ беше последната земја од Европа која донесе ваков закон.

4 Според Законот за слободен пристап „иматели на информации се органите на државната власт и други установи и институции утврдени со закон, органите на општините, на Градот Скопје, јавните установи и служби, јавните претпријатија и правни и физички лица кои вршат јавни овластувања и дејност од јавен интерес утврдени со закон.“ Во понатамошниот текст, авторите наместо иматели на информации, го користат терминот „јавни органи„. Прво, заради сликовитост, а второ, да им олеснат на читателите.

5 ФИООМ во соработка со Иницијативата за правда, Будимпешта дизајнираа методологија која ќе даде валидни статистички резултати. Повеќе за методологијата, како и целосните резултати од истражувањето можете да ги најдете во Прилог 1 на овој извештај.

Во периодот од една година (септември 2006 – септември 2007), учесниците во набљудувањето поднесоа вкупно 629 барања за пристап до информации од јавен карактер, до 73 институции на централно ниво и до 31 општина во Македонија.⁶ При тоа, ги оценувавме начините на кои беа третирани граѓаните кои бараа информации и односот на службите. Исто така, ги набљудувавме формата и квалитетот на дадените одговори.

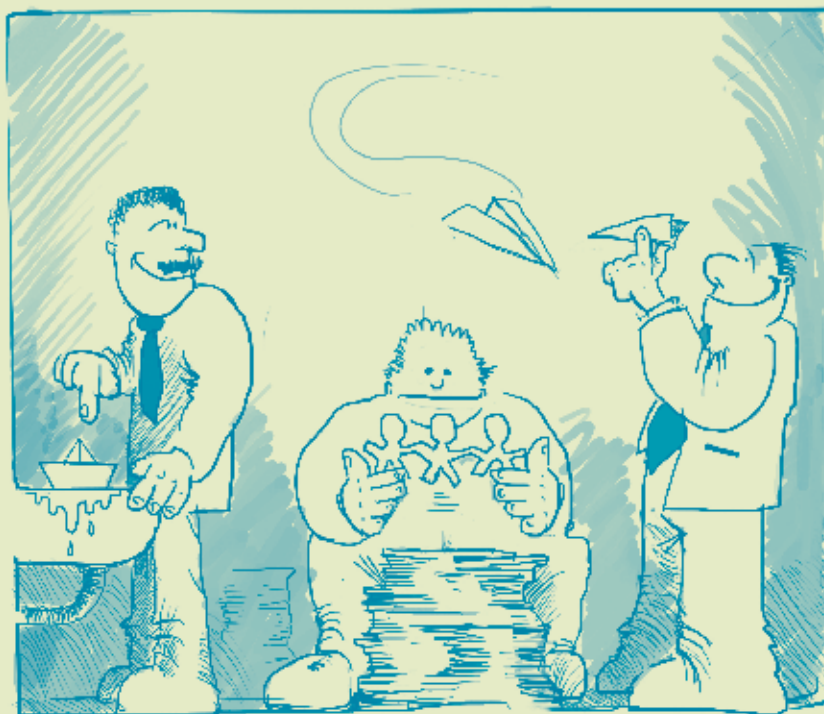
Со овој извештај сакаме да укажеме на состојбата и недостатоците во остварувањето на пристапот до информации во Република Македонија. Иако сме свесни дека овој приказ не претставува целосна оцена на транспарентноста на јавните органи, сепак, дава значаен дел од сликата за нивната отвореност. Тој, исто така, многу открива за природата и ефикасноста на механизмите предвидени со Законот за слободен пристап. Дел од читателите можеби ќе сметаат дека извештајот е многу критичен, но не сакавме да ја ремолчиме вистината.

Во него се обработени поглавја кои ги обработуваат и презентираат: Воспоставувањето на системот за заштита на правото; Поднесувањето на барањата; Резултатите од набљудувањето; Жалбената постапка; Казнените одредби и Тестот за штетност. Дополнително во извештајот, во прилозите, е елаборирана методологијата на набљудувањето и е презентирани листата со набљудуваните институции и барањата кои беа доставени до нив.

⁶ Целата листа на набљудувани јавни органи е содржана во Прилог 1.

Во првото поглавје „**Воспоставување на системот за заштита на правото**“ презентирани се процесот на донесувањето на македонскиот закон и накратко се обработени новите инструменти: (1) Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информации од јавен карактер, (2) Службеното лице за посредување со информации, (3) Листата на информации од јавен карактер, (4) Образецот и (5) Трошковникот, со кои полесно се остварува правото на граѓаните за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во второто поглавје „**Поднесување барања – со кои проблеми се соочуваат граѓаните**“ обработен е првиот чекор од постапката кога граѓаните ги поднесуваат барањата и проблемите со кои се соочуваат. Преку примери детално се обработени трите главни проблеми: неможноста воопшто да се поднесе барањето, неможноста да се најде службеното лице кое треба да ги прими барањата, како и инсистирањето од страна на службениците да се образложат причините за потребата од бараните информации.

Acta, non verba!

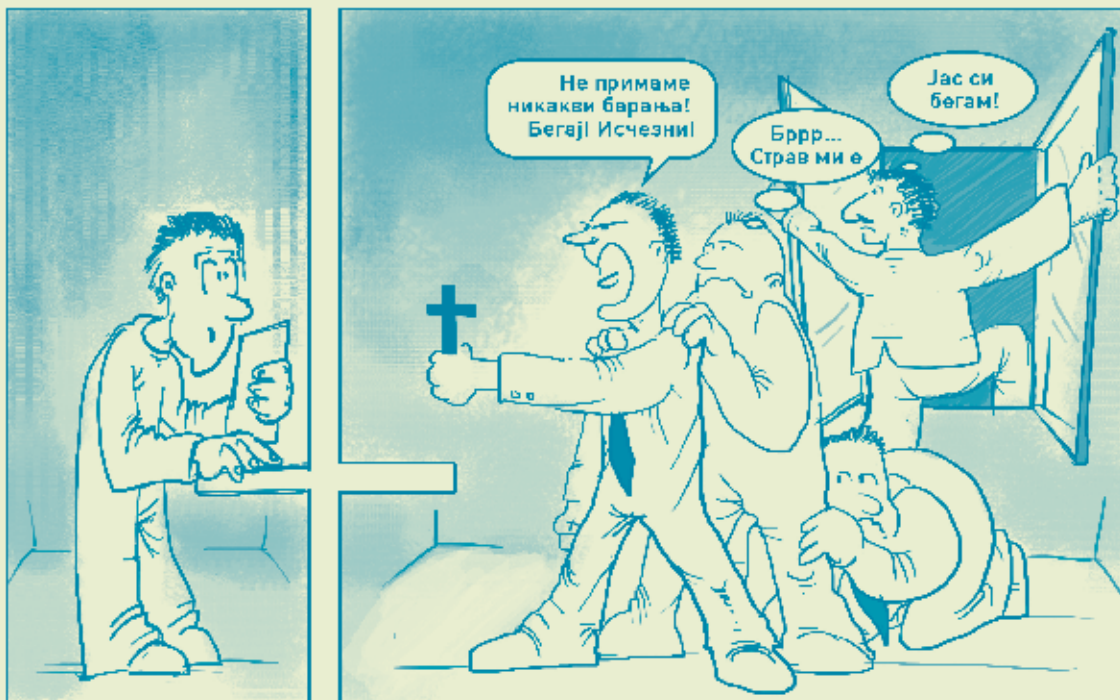
Во третото поглавје „**Резултати од набљудувањето**“, покрај статистичкото прикажување на резултатите, опфатени се неправилностите во комуникацијата на јавните органи со граѓаните. Посебно место е посветено на непостојаноста во одговорите, односно на случаите во кои на исто прашање различни јавни органи различно ги третираат граѓаните, а во зависност од тоа обезбедуваат и различен пристап. Преку овие наоди се обработени препраќањата, одбиените барања и ограничениот пристап. Посебно место во ова поглавје е посветено на молчењето на администрацијата како сид од тишина со кој се соочуваат граѓаните.

Четвртото поглавје „**Тест за штетност – јавниот интерес наспроти интересите за тајност**“ со поднаслов „**Кој нè чува од чуварите?**“, ја објаснува целта заради која тестот постои во Законот за слободен пристап. Дадена е листа со фактори кои јавните органи би требало да ги земат предвид при примената на тестот за штетност. И покрај ризикот да пропуштиме нешто во набројувањата, направен е обид за да ги поттикнеме да почнат со неговата примена.

Петтото поглавје „**Жалбена постапка**“ посебно ги разработува законските рокови за поднесувањето и одлучувањето по жалба, бидејќи имплементирањето покажа дека отвораат фронт на дебата со дилеми, кој рок кога треба да се почитува. Исто така, низ примери од набљудувањето е направен пресек на досегашната работа на Комисијата. Дополнително се обработени нејзините надлежности и дадени се препораки за нејзина поголема независност.

Шестото поглавје „**Казнени одредби – државата сама не сака да се казни!**“ ја прикажува примената на Законот за слободен пристап во делот на изрекувањето прекршоци. Покрај изнесените слабости, тука посебно се потенцирани причините за потребата од итно усогласување на Законот за слободен пристап со Законот за прекршоци и проширувањето на надлежностите на Комисијата за директно изрекување прекршочни парични санкции.

Делот „**Прилози**“ содржи: Методологија на набљудувањето каде што детално е презентирана методологијата врз основа на која се работеше набљудувањето, а беше подготвена од Иницијативата за правда при Отворено општество од Будимпешта. Прикажани се трите фази од набљудувањето, двете на локално и едната на централно ниво; Листа на поднесени барања каде што се излистани сите институции до кои на централно ниво беа поднесени барањата. Воедно, од табеларниот приказ може да се видат и сите прашања кои беа поставени. Во листата е прикажан целокупниот третман што го добиле барањата од институциите и од Комисијата; Образецот за пристап до информациите; и Рецензиите на Извештајот.

Се обраќаме кон Владата на Република Македонија со зборовите: „Acta non verba!”⁷, бидејќи Владата се покажа како една од најмолчеливите институции. Се надеваме дека извештајов ќе ги поттикне сите јавни органи да ги надминат идентификуваните пропусти што ќе помогне за поголемо почитување на правото на слободен пристап.

Кон граѓаните, се обраќаме со зборовите: „Omnium enim rerum principia parva sunt!” – Секој почеток е тежок! Се надеваме дека граѓаните нема да бидат обесхрабрани од досегашната слаба примена на Законот, и дека ќе бидат инспирирани и почесто ќе го користат ова свое право.

⁷ Дела, а не зборови!

Да ги шириме рамките на демократијата!

Кон невладините организации се обраќаме со „Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo” - Капката го рони каменот, не со својата сила, туку со своето често капење. Мојта на невладиниот сектор е токму во неговата улога да ја следи работата на јавните органи и да повикува на одговорност. Токму Законот за слободен пристап ја дава оваа неопходна алатка за барање отчет од јавните органи.

На крај си забележуваме „Finis coronat opus”⁸, и се надеваме дека овој извештај уште повеќе ќе придонесе за развој на правото на слободен пристап до информации во Република Македонија. Се надеваме дека истиот ќе даде поттик кај сите граѓани, јавните органи, Комисијата и невладините организации да го користат и да го развиваат ова право.

Авторите
Скопје, 9 ноември 2007 година

⁸ Крајот го краси делото.

Користени кратенки

Закон за слободен пристап

Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер

Листа на информации

Листа на информации од јавен карактер

Службено лице

Службено лице за посредување со информации

Комисија

Комисија за заштита на правото за слободен пристап

ЗОУП

до информации од јавен карактер

ФИООМ

Закон за општа управна постапка

Фондација Институт отворено општество - Македонија

РМ

Република Македонија

ЈП

Јавно претпријатие

ЈСП

Јавно сообраќајно претпријатие

ВОСПОСТАВУВАЊЕ НА СИСТЕМОТ ЗА ЗАШТИТА НА ПРАВОТО

Можноста на граѓаните да бараат и да добиваат информации за работењето на нивната влада и другите тела на јавната администрација е од суштинско значење за транспарентноста и одговорноста кои се неопходни во едно отворено и демократско општество. Република Македонија донесе Закон за слободен пристап до информации од јавен карактер⁹ кој предвиде постапка за барање и добивање информации и кој почна да се применува на 1 септември 2006 година.

Со овој Закон се операционализираше правото на сите (т.н. баратели¹⁰) да бараат информации, кое како уставно право беше загарантирано со Уставот на РМ од 1991 година.¹¹ Во исто време, Законот за слободен пристап предвиде обврска за имателите на информации (јавните органи) да овозможат пристап до информациите кои ги создаваат или со кои располагаат. За доследно спроведување на Законот за слободен пристап, законодавецот предвидел воспоставување на низа нови инструменти, меѓу кои најзначајни се:

Комисија за заштита на правото за слободен пристап до информации¹² - Комисијата е контролен орган за спроведувањето на Законот за слободен пристап и нејзина основна надлежност е да решава по жалби против одлуки на јавните органи за одбиени барања.

⁹ Информација од јавен карактер е информација во која било форма која ја создал или со која располага имателот на информацијата.

¹⁰ Според Законот за слободен пристап, барател може да биде секое физичко и правно лице, домашно и странско. Во понатамошниот текст, заради јасност и поради тоа што во набљудувањето баратели беа единствено граѓани, авторите наместо законскиот термин „барател,, ќе го користат терминот „граѓанин,,.

¹¹ „Се гарантира слободниот пристап до информациите, слободата на примање и пренесување на информациите,, член 16, став 3, Устав на РМ.

¹² Во понатамошниот текст само: **Комисијата**.

Службено лице за посредување со информации – Сите јавни органи се должни да назначат службено лице за посредување со информации¹³ чија задача е да им помага на граѓаните при поднесувањето барања за пристап до информации. Ова службено лице треба интерно да го проследи барањето и да се грижи барањата навремено да бидат одговорени.

Листа на информации од јавен карактер – Листата, како каталог или индекс треба да биде составена од страна на сите органи на власта и истите треба да бидат објавени на начин лесно достапен за јавноста, за да можат граѓаните да се информираат со какви информации располага секој јавен орган.

Образец – претставува пропишана форма на барањето за слободен пристап до информации. По правило, граѓаните своите барања треба да ги доставуваат на овој образец, кој во принцип служи за олеснување на пристапот. Доколку барањето не е поднесено на образецот, но ако од содржината на барањето произлегува дека се работи за барање за пристап до информации, јавните органи задолжително треба да го разгледуваат според Законот за слободен пристап (види Прилог 3. Образец).

Трошковник – Владата донесе акт со кој ја утврди висината на материјалните трошоци за кои може да се бара надомест, а кои се настанати поради давање на информацијата.

Комисија за заштита на правото на слободен пристап Кој не штити од одлуките на јавните органи?

Комисијата,¹⁴ како второстепен орган, решава по жалби против одбиени барања за слободен пристап. Таа се грижи за едукација на граѓаните и јавните органи, дава мислења за закони кои го регулираат ова право, и поднесува годишен извештај за спроведувањето на Законот за слободен пристап. Комисијата е составена од претседател и четири члена, од кои еден е заменик на претседателот, еден е претставник на невладиниот сектор, и два члена доаѓаат од редот на стручната служба на Комисијата. Мандатот на членовите е пет години, со право на повторен избор. Надлежноста и работата на Комисијата се уредени во посебна глава шест, од Законот за слободен пристап.

13 Во понатамошниот текст само: **Службено лице**.

14 Види глава: Жалбена постапка, стр. 57, за повеќе детали околу работата на Комисијата.

Комисијата немаше да постои доколку невладините организации не реагираа на Предлог - законот за слободен пристап. Владата во својот предлог до Собранието не предвиде воспоставување на нов независен орган кој ќе одлучува по жалбите, туку предлагаше незадоволните граѓани своите права да ги бараат во судска постапка. Невладините организации сметаа дека судските постапки едноставно се предолги и прескапи за огромното мнозинство потенцијални подносителите на жалби во однос на пристапот до информациите. Дополнително, имајќи го предвид искуството од целиот свет кое покажува дека независен административен механизам за жалби е од суштинско значење за ефективно функционирање на систем за пристап до информации, невладините организации повикаа на враќање на независната Комисија, модел кој беше содржан во Предлог - законот за слободен пристап усвоен во првата фаза од Собранието во јануари 2005.

Заложбите на 131 невладина организација се покажаа успешни, бидејќи Владата, под нивни притисок, беше принудена со амандмани да го измени својот предлог и да ја инкорпорира Комисијата, само 24 часа пред почетокот на седницата на Собранието, на која беше усвоен Законот за слободен пристап. Иако Комисијата беше „вратена“, овој пример уште еднаш потврди дека нетранспарентноста во процесите на креирање на законодавство, на долг рок, се покажува како крајно неуспешно, бидејќи вака донесените законски решенија не

соодветствуваат со реалните потреби и како такви тешко е да се применат во пракса. Кои се проблемите на конкретните одредби со кои се регулира работата на Комисијата?

Прво, законодавецот единствено кажал дека Комисијата е независна во своето работење и во донесувањето на одлуките од нејзина надлежност. Притоа во Законот за слободен пристап не е определено за каков вид институција станува збор, ниту пак за тоа дали таа има својство на правно лице за да настапува самостојно во правниот промет. Дополнително, се чини невозможно таа да биде независна во своето работење и во донесувањето на одлуките, бидејќи нејзините членови ги предлага Владата, која предлага и нивно разрешување. Таа е институција која треба да ги контролира, пред сè, органите и организациите кои ја сочинуваат јавната управа, која е дел од извршната власт. Затоа, може со сигурност да се констатира дека независноста има само декларативен карактер.

Второ, несреќно се чини и решението во Законот за слободен пристап со кое на Владата ѝ се дава можност да го предлага именувањето и разрешувањето на претставникот на невладиниот сектор! Ова претставува негација на суштината еден од членовите да биде претставник на невладиниот сектор.

Трето, критериумите за избор на претседателот на Комисијата, неговиот заменик и членот од невладиниот сектор се чинат недоволни. Законот за слободен пристап ги утврдува условите кои овие лица треба да ги исполнат и тоа: (1) да е државјанин на Република Македонија, (2) да ужива углед, и (3) да е истакнат во областа на информирањето и пристапот до информации од јавен карактер. Овие услови, се чини дека не се доволно конкретни, а претставуваат субјективни критериуми што го доведува во прашање тоа како членовите на Владата ќе ценат дали одреден кандидат ужива углед или е истакнат во одредена област. Дополнително, сосема нелогично е решението Законот за слободен пристап да не утврдува никакви критериуми за останатите двајца членови на Комисијата, кои доаѓаат од нејзината стручна служба.

Четврто, еден од критериумите за разрешување на членовите на Комисијата се чини премногу широк и остава простор за мешање на Владата во работата на независната Комисија. Имено, ставот 7 од членот 31 предвидува можност за разрешување на член на Комисијата, ако работи спротивно на одредбите на Законот за слободен пристап. Со ова, секоја нова влада има простор за евентуални злоупотреби и разрешување на „неуките“ членови на Комисијата. Ова особено е проблематично, бидејќи Законот за слободен пристап не утврдува ниту постапка ниту рок за именување на нови членови во случај на предвремено разрешување. Со тоа се остава простор, доколку Владата не поднесе предлог, работата на Комисијата да биде отежната, бидејќи нема да работи во полн состав.¹⁵

15 Повеќе за статусот, надлежноста и независноста на Комисијата, види: Б. ДАВИТКОВСКИ, А. ПАВЛОВСКА-ДАНЕВА, Коментар на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, ФИОМ, Скопје, 2006.

ПРЕПОРАКИ:

Дефинирање на статусот на Комисијата како независен државен орган со својство на правно лице. Определување на конкретни услови за избор на сите членови на Комисијата, како, на пример, вид и степен на образование, должина на работно искуство, посетени обуки, тренинзи, објавени текстови за правото на слободен пристап и сл. Дополнително, определување на конкретни критериуми за разрешување, како и прецизно пропишана постапка за разрешување каде, меѓу другото, ќе биде утврдено кој може да поднесе иницијатива до Собранието за разрешување на членовите. Постапката за избор на членовите на Комисијата да се спроведува врз основа на прецизно пропишани критериуми, по пат на распишување јавен конкурс од страна на Собранието (за сите заинтересирани лица кои ги исполнуваат законските услови и критериуми).

Службени лица за посредување

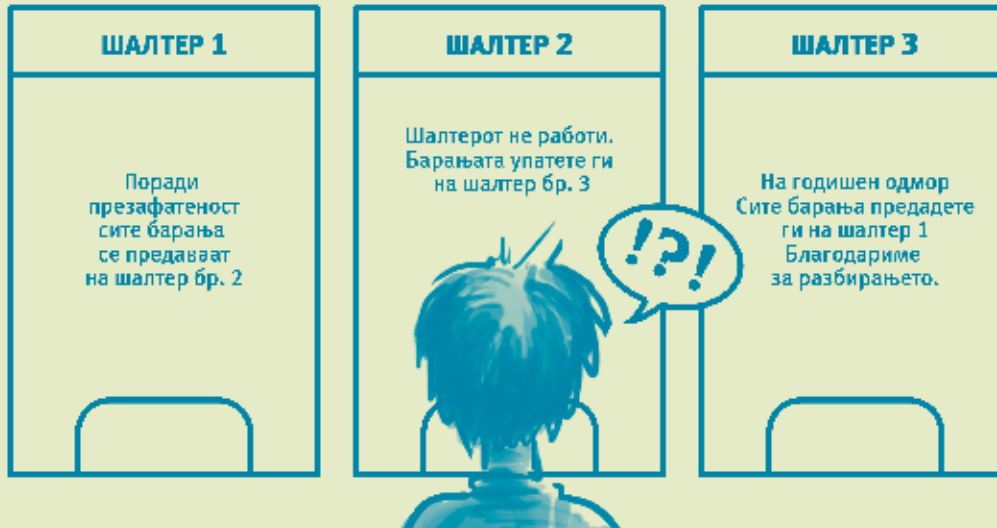
Оние што треба да помагаат, во праксата одмагаат

Заради ефикасна примена на Законот за слободен пристап, законодавецот утврдил должност секој јавен орган да определи најмалку едно службено лице за посредување со информации. Тоа е должно да му помага на граѓанинот при поднесувањето на барањето, да води посебна евиденција за примените барања, како и да се грижи барањата навремено да бидат одговорени. За овие обврски на јавните органи, законодавецот предвидел и казни одредби.

Сепак, дури и една година од почнувањето на примената на Законот за слободен пристап, некои јавни органи немаат назначено службено лице. И оние што имаат, најчесто обврската за посредување со информации му ја доделуваат на некој службеник како дополнителна обврска, покрај обврските согласно систематизацијата. Ова се покажа како несоодветно решение, бидејќи службеното лице наместо да му помага на граѓанинот не ретко му одмага, предизвикувајќи низа повреди на правото и погрешна примена на Законот за слободен пристап.

Најчесто, граѓаните се соочуваат со следниве повреди на правото на пристап до информации:

Сектор за прием на барања за пристап до информации од јавен карактер

Неможност да се поднесе барање во отсуство на службеното лице - граѓаните имаа проблем да поднесат барање, доколку службените лица не се во моментот на работа поради состаноци, годишен одмор, пауза и слично. Јавните органи не ги примаа барањата и граѓанинот се упатуваше да дојде друг ден, недела и сл. На пример, ваков случај имавме со Агенцијата за иселеништво.

„Информативен разговор“ - кај некои јавни органи кои имаа назначено службени лица, се случуваше овие лица да ги „испрашуваат“ граѓаните за причините за потребата на информациите (на пример, Општина Дебар). Ова е спротивно на одредбите на Законот за слободен пристап кој изрично наведува дека граѓаните не се должни да ги објаснат причините; и

Непотребни трошоци – во случај кога вработените во јавните органи не знаат кое е службеното лице, или такво сè уште не е назначено, ги упатуваат граѓаните барањата да ги испраќаат по пошта, и со тоа непотребно им наметнуваат дополнителни трошоци (на пример, Министерство за финансии, Министерство за образование, Министерство за животна средина, Агенција за електронски комуникации, Агенција за млади и спорт, Уставен суд, Општина Шуто Оризари).

ПРЕПОРАКИ:

Итно определување на службени лица за посредување со информации од страна на сите јавни органи. Информирање на јавноста, но и на вработените кај имателот на информации за службеното лице. Обука на службените лица за Законот за слободен пристап, обврските што произлегуваат од Законот за слободен пристап, како и правата кои се гарантираат со него. Спроведување на казнените одредби и санкционирање на сите одговорни лица кои нема да назначат службени лица, како и санкционирање на службените лица кои нема правилно да го спроведуваат Законот за слободен пристап.

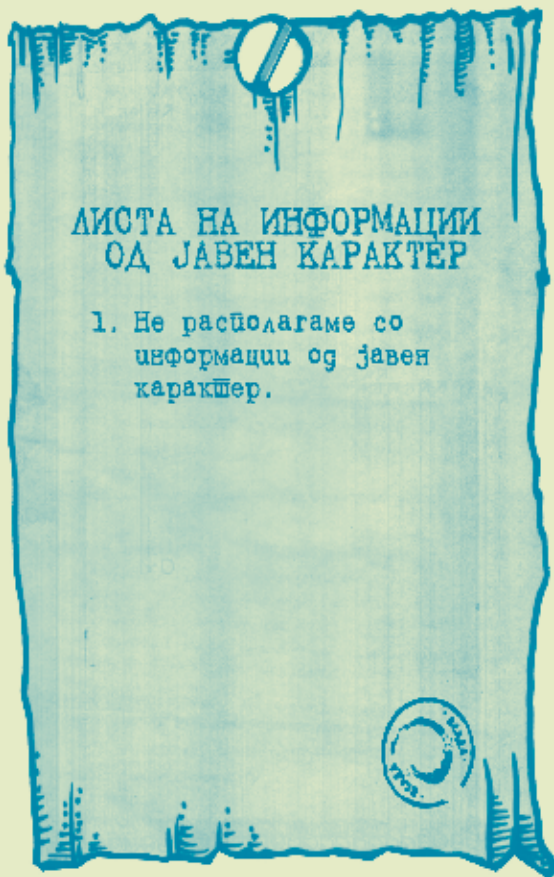
Листа на информации од јавен карактер

Листата на информации од јавен карактер¹⁶ е уште една обврска која Законот за слободен пристап ја предвиде за да го олесни пристапот до информации за граѓаните. Таа служи за информирање на граѓаните со што (кои информации) располагаат јавните органи и затоа треба да биде лесно достапна за јавноста, на пример, да биде објавена на веб страница, огласна табла, информативен билтен и слично. За да биде листата на информации точна, јавните органи се должни редовно да ја ажурираат.¹⁷

За жал, јавните органи сè уште не ја почитуваат оваа обврска. Од тестираните 31 јавен орган, дури 52% не ја доставија бараната листа на информации. Бидејќи се работи за една од клучните обврски што произлегува од Законот за слободен пристап, се прашуваме дали јавните органи се свесни дека со ова не само што не го почитуваат Законот за слободен пристап, туку јасно покажуваат колку навистина се залагаат за транспарентност во своето работење.

¹⁶ Во понатамошниот текст само: **Листа на информации.**

¹⁷ Упатството на Комисијата (повеќе за Упатството види фуснота бр. 38) упатува на тоа дека имателот на информацијата е должен редовно да води листа на информации со кои располага и да ги објавува на лесно достапен начин за граѓаните: информативна табла, Интернет страница, флаер, леток, водич, прирачник, билтен или друго. Импателот јавно (во средствата за јавно информирање, билтен, огласна табла, Интернет страница и друго) ги објавува својот назив, својата адреса, телефонските броеви и факс броевите, е-маил адреса, адресата на веб страницата, како и името на службеното лице задолжено за посредување со информациите од јавен карактер.

Набљудувањето идентификуваше седум категории на резултати:

- Листата на информации беше доставена во законски определениот рок. На пример, Министерство за правда, Министерство за економија, Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство, Министерство за финансии.
- Листата на информации ја доставуваат дури по поднесена жалба со што граѓаните не ја добиваат информацијата во законскиот рок, па дури и се изложени на непотребни трошоци во врска со жалбената постапка. На пример, Министерство за одбрана, Министерството за труд и социјална политика, Министерство за транспорт и врски, Министерство за култура, Републички завод за здравствена заштита, Регулаторна комисија за енергетика.
- Листата на информации сè уште не е подготвена, поради што не беше доставена. На пример, ваков одговор добивме од Министерството за внатрешни работи, во април 2007 година, 15 месеци од донесувањето на Законот за слободен пристап.
- Листата на информации не ја доставуваат, бидејќи не е ажурирана или зашто била од променлив – „варијабилен“ карактер. Со ваков изговор листата на информации не ја добивме од Општина Чаир. Од друга страна, до Комората на медијатори не можевме да доставиме барање, бидејќи нивното седиште никој не го знае! Адресата од Централниот регистар и од Министерството за правда не

беше точна – јавните органи се должни да ја информираат јавноста за своите контакт информации.¹⁸

- Листата на информации воопшто не ја доставуваат, дури и по уважена жалба. На пример, Министерство за здравство, Министерство за животна средина и просторно планирање, Агенција за електронски комуникации, Центар за управување со кризи, Биро за лекови.
- Листа на информации не доставуваат под изговор дека не располагаат со информации од јавен карактер. Ваков беше случајот, на пример, со Централниот регистар кој одговори дека „нема да креира листа на информации“.
- Листата на информации „божем“ се наоѓа на нивната веб страница, но таму не можевме да ја најдеме. На пример, Македонски телекомуникации.

Законот за слободен пристап почна да се применува по осум месеци од неговото донесување, со цел јавните органи да се подготват за негово спроведување и меѓу другото, да подготват и да објават листи на информации. Можно е дел од недостатоците идентификувани со набљудувањето, да се должат и на незнаење на јавните органи, бидејќи до сега не беше спроведена обука на службените лица. Сепак, тоа не го оправдува фактот што и по една и пол година од донесувањето на Законот за слободен пристап одредени институции не се подготвени за негова примена.

Дополнително, според меѓународните стандарди листата на информации треба да содржи и индекс на информации кои се доверливи и за кои не е дозволен пристап на јавноста, со цел да се олесни разбирањето на јавноста за критериумите и причините според кои документите се класифицирани со одреден степен на тајност.

18 Законот и Упатството определуваат дека: „имателот јавно (во средствата за јавно информирање, билтен, огласна табла, Интернет страница и друго) ги објавува својот назив, својата адреса, телефонските броеви и факс броевите, е-маил адреса, адресата на веб страницата, како и името на службеното лице задолжено за посредување со информациите од јавен карактер,“.

ПРЕПОРАКИ:

Јавните органи да подготват листа на информации и истата редовно да ја ажурираат.

Листата на информации, сите јавни органи, мора да ја објават на начин лесно достапен за јавноста како, на пример, веб страница, огласна табла и сл.

Немањето на листа на информации или нејзино неажурирање не смее да претставува пречка за добивање информации од јавен карактер.

Да се применат казнените одредби и парично да се санкционираат сите одговорни лица кај јавните органи кои немаат јавно објавена листа на информации.

Образец

Образецот е последниот елемент кој законодавецот го предвидел, со цел да им го олесни пристапот до информации на граѓаните. Законот за слободен пристап само начелно ја утврди содржината на образецот, а потоа контролниот орган – Комисијата го утврди конечниот формат на образецот. Образецот беше доставен до јавните органи, а истиот е објавен и на веб страницата на Комисијата.

Јавните органи се должни да го поседуваат образецот, да му го дадат на граѓанинот на негово барања, и доколку има потреба да му помогнат да го пополни. Сепак, образецот не е задолжителна форма за барањата, бидејќи јавните органи се должни да одговорат и доколку барањето не е поднесено на образец (на пример, барањето е поднесено по пошта на обичен лист хартија), ако од предметот на барањето произлегува дека се работи за барање за пристап до информации од јавен карактер. Истото се однесува и на јавните органи доколку немаат образец, и граѓаните се принудени барањата да ги доставуваат на обичен лист хартија.

Меѓутоа, во праксата јавните органи се однесуваат спротивно на оваа одредба, и токму немањето образец за некои служеше како причина воопшто да не примаат барања. Така, на пример, Државниот завод за ревизија бара граѓанинот сам да го носи образецот. Општина Аеродром, пак, бара со писмено известување, на веќе поднесено барање кое не е на образец, граѓанинот да се врати во Општината и повторно да го поднесе барањето – сега на образец, бидејќи Општината во меѓувреме го набавила образецот.

Ваквите неправилности треба најитно да се отстранат и јавните органи да ги примаат барањата, без разлика дали тие се поднесени на образец или не. Примањето на барања кои не се на образец е особено важно, бидејќи набљудувањето покажа дека најчесто јавните органи не го поседуваат образецот.¹⁹

Следниве јавни органи не поседуваа образец: Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Државниот архив, Министерството за култура, Министерството за одбрана, Бирото за лекови, Дирекцијата за храна, Агенцијата за електронски комуникации, Агеницијата за млади и спорт, Агенцијата за развој и инвестирање во РМ, Државниот завод за ревизија, ЈСП – Скопје, ЈП Македонски железници, ЈП Македонски шуми, ЈП Јасен, Лекарската комора, Судскиот совет на РМ, Јавното правобранителство, Јавното обвинителство, Уставниот суд на РМ, и општините Делчево, Пехчево, Струмица, Карбинци, Штип, Битола, Зајас, Осломеј, Пласница, Дебар, Центар Жупа, Град Скопје, Аеродром, Бутел, Гази Баба, Ѓорче Петров, Карпош, Кисела Вода, Центар, Сарај, Чаир, Шуто Оризари, Куманово, Свети Николе.

¹⁹ Мораме да напоменеме дека некои јавни органи (како, на пример, Општина Тетово) се поправаа и го набавуваа образецот во текот на набљудувањето. За жал, ова не е случај со сите јавни органи.

ПРЕПОРАКИ:

Сите јавни органи да обезбедат образец за поднесување барања за слободен пристап до информации. Сите јавни органи мора задолжително да ги примаат барањата за пристап и кои не се поднесени на пропишаниот образец и истите да ги одговараат (во согласност со член 16 став 5).

Трошковник

Пристапот до информации е слободен и затоа истиот е ослободен од какви било такси. Сепак, на почетокот од имплементацијата на Законот за слободен пристап, општините сè уште наплатуваа административни такси за поднесување барање. Така, на пример, општините Липково, Куманово, Вранешница наплатуваа 50 денари, додека Општина Карбинци наплатуваше дури 250 денари административна такса.

Членот 10 од Законот за слободен пристап ги утврдува информациите до кои пристапот задолжително треба да биде бесплатен. Така, сите иматели се должни да ги објават:

- Своите основни податоци за контакт: назив, адреса, телефонски број, број на факс, е-адреса и адресата на веб – страницата. Понатаму, имателот на информации е должен да го објави начинот на поднесување барање за пристап до информации (писмено, усно и по електронски пат).
- Сите прописи кои се од надлежност на имателот на информации. Освен законите, треба да бидат наведени и сите прописи кои во рамките на својата надлежност ги донесува имателот како: правилници, уредби, наредби, упатства. Дополнително, сите програми (и предлог-програми), стратегии, ставови, мислења, студии и други слични документи кои се од надлежност на имателот на информации.
- Секоја јавна набавка чија постапка подразбира распишување отворен повик и изработка на тендерска документација. Јавните органи се должни наведените повици и тендерската документација да ги направат достапни за целата јавност.
- Податоци за надлежностите на јавниот орган утврдени со закон. Се чини дека законодавецот најверојатно мислел на информирање на јавноста за сите законски надлежности на јавниот орган, како и кои конкретни работи се преземени во нивни рамки.

- Информациите во врска со организацијата на работењето.
- Трошоците на работењето.
- Информации во врска со давањето услуги на граѓаните во управна постапка, односно информација за конкретните управни акти или евиденции, издавање уверенија и сл., решенија, дозволи, лиценци, материјални дејства итн. за кои е надлежен.
- Издавање информативни билтени и други облици на информирање. Оваа должност има огромно значење за граѓаните во правец на олеснување на остварувањето на нивните права и извршувањето на обврските. Затоа, Комисијата треба сериозно да заземе став во правец на оживотворување на оваа законска обврска. Тоа треба да биде сторено со постојано потсетување и контролирање на јавните органи за нивната обврска да издаваат информативни билтени и бесплатно да ги дистрибуираат до корисниците на нивните услуги, односно до нивните клиенти.
- Интернет страници на кои објавуваат одлуки, акти и мерки со кои се влијае врз животот и работата на граѓаните.
- Други информации кои произлегуваат од надлежноста и работата на имателот на информации. Добро е што законодавецот ја оставил отворена листата на информации за кои имателите се должни да ја информираат јавноста, бидејќи секое таксативно набројување содржи можност да не бидат опфатени сите информации. Затоа, со оваа одредба се овозможува надминување на евентуалните пропусти, а сепак информирањето се ограничува на работите што произлегуваат од надлежноста и работата на јавниот орган.

Активната транспарентност (предвидена погоре со член 10), како што е објавувањето информации и поставување материјали на владините веб-страници, го олеснува пристапот до информации. Но, тоа не значи дека јавните органи се ослободени од обврската да ги доставуваат овие податоци до граѓаните кои ги бараат. Кога граѓанинот има пристап до Интернет, јавните органи треба да ја обезбедат точната мрежна адреса, бидејќи адресите на почетните страници не се доволни. Ако, пак, граѓанинот нема пристап до Интернет, органот треба да ги отпечати и да ги достави соодветните страници.

За сите останати информации, јавниот орган може да наплати само за материјални трошоци кои се во врска со бараната информација. Увидот во информациите е секогаш бесплатен. Убаво е решението во Законот за слободен пристап, со кое само за информации од поголем обем, може да се побара однапред да се уплати надоместот.²⁰ За останатите случаи, по правило информацијата треба да биде доставена со назнака каде и колку треба да се уплати за трошоците.

²⁰ Така и Упатството утврдува: „Само доколку информацијата е од поголем обем и заради пристап до неа потребни се поголеми материјални трошоци, имателот на информацијата има право да бара од граѓанинот надоместокот на трошоците да му го плати однапред,“.

Ценовник на информации од јавен карактер

1. Е-маил, телефон, факс, адреса..... 50ден.
2. Информација за службено лице..... 70ден.
3. Извештај од работењето..... 300ден.
4. Финансиски извештај..... 500-2000ден.
5. Извештај за набавки..... 4500ден.
6. Извештај за расписани тендери..... 7000ден.
7. Платни трошоци..... 5000ден.
8. Извештај за догаѓоци..... 8100ден.
9. Надоместоци за членовите на советот..... 9000ден.
10. Стратегија за шековната година..... 12000ден.
11. Донесени одредби, наредби, укинувања,
законо, членови, програми, исфржувања,
сфудии, спалови, одлуки..... 2000-10000ден.
12. Реформски извештај..... 13000ден.
13. Административна такса..... 50-200ден.

Внимание! Гледањето на овој ценовник е бесплатно,
потребно е само да се плати административната
такса

Владата беше должна да донесе акт со кој ќе го утврди надоместокот за материјалните трошоци за дадената информација, со цел барателите на информации да ги добиваат информациите под еднакви услови. За жал, трошковникот беше единствениот подзаконски акт кој не беше усвоен во законски предвидениот рок, пред почнувањето на примената на Законот за слободен пристап. Затоа, примената почна без притоа да биде регулирано прашањето по која цена граѓаните ќе можат да ги добиваат информациите.

Оваопрактата предизвика неправидилеми од тоа дали јавните органи воопшто можат да наплатуваат без усвоен трошковник, преку тоа одредени јавни органи да одбиваат пристап до информации токму поради фактот што трошковникот не е донесен, па не можат да си ги наплатат трошоците, до тоа секој поединечно да си утврдува цена за материјалните трошоци.²¹ Така, на пример, Општина Чаир наплаќа 230 денари за фотокопија на завршна сметка (за 23 страници); копија на статут се движи од 111 денари (за 19 стр.) во Општина Кичево, 200 денари (за 18 стр.) во Град Скопје, 300 денари (за 30 стр.) во Општина Бутел, до 580 денари (за 48 стр.) во Општина Чаир.

Слично, во зависност од тоа во која општина живее, граѓанинот за да дознае: „Колку седни-

21 ЈП Дервен, Велес, објави Известување за граѓаните дека треба да ги надоместат трошоците за материјални трошоци, но не ја наведува висината на истите, во септември 2006 кога Трошковникот не беше донесен од Владата на РМ.

ци има одржано советот на општината од конституирањето?“ ќе го чини од 300 денари во Општина Бутел, 100 денари во Општина Чаир, 84 денари во Општина Свети Николе, додека во останатите набљудувани општини воопшто нема да плати. Или за да добие копија од одлуката за висината на надоместот на членовите на советот, граѓанинот ќе плати од 50 денари во Општина Аеродром, до дури 9.000 денари во Општина Бутел.

По донесувањето на Трошковникот, јавните органи веќе не наплаќаа за барањата паушално, врз основа на нивна проценка за материјалните трошоци. Впрочем, се забележа тенденција некои јавни органи воопшто и да не наплатуваат трошоци. Така, од вкупно 629 поднесени барања, во помалку од 20 беше побаран надомест за материјалните трошоци. Затоа, се чини логична предлог - измена на Трошковникот во кој би се предвидел праг до кој не треба да се наплатува од граѓаните. За оваа измена има две едноставни образложенија: 1) на граѓаните непотребно им се наметнуваат дополнителни трошоци за банкарски провизии, бидејќи доколку треба да уплатат 8 денари за 4 страници документ, тие на име банкарски провизии плаќаат уште 25 денари, што е на нивна штета; и 2) материјалните трошоци на јавните органи се покриваат со пари од даночните обврзници – односно од граѓаните.

ПРЕПОРАКИ:

Промена на Трошковникот, за евентуалните материјални трошоци до 200 денари, да бидат бесплатни за граѓанинот, а доколку трошокот е поголем од 200 денари да се наплатува согласно постојниот Трошковник.

Да се предвиди парична санкција за оние јавни органи кои наплатуваат административна такса за поднесено барање за слободен пристап.

Целосно спроведување на член 10 од Законот за слободен пристап во врска со проактивното објавување на информации.

ПОДНЕСУВАЊЕ БАРАЊА - СО КОИ ПРОБЛЕМИ СЕ СООЧУВААТ ГРАЃАНИТЕ

Можноста да се поднесат барања за информации до јавен орган е првиот чекор во кој било процес за пристап до информации. Кога на граѓаните не им се дозволува да поднесат барања²², сериозно се прекршува правото на пристап до информации. Исто така, одбивањето да се примат барањата дополнително ги обесхрабрува граѓаните. Набљудувањето покажа дека и по почнувањето на примената на Законот за слободен пристап, граѓаните се соочуваат со сериозни проблеми при поднесувањето барања. Тие се соочуваа со три главни проблеми: неможност воопшто да го поднесат барањето, неможност да го најдат службеното лице кое треба да ги прими барањата и се соочуваа со инсистирање од страна на службениците да ги образложат причините за потребата од информациите. Овие проблеми укажуваат на тоа дека при почнувањето со примена на нови закони, без претходна добра подготовка, во практиката ќе се соочиме со низа предизвици. Проблемите кои беа идентификувани при набљудувањето се образложени подолу во текстот.

Затворени врати: вакви барања не примааме!

Иако само ова не смее да се случи! Речиси пет проценти од барањата граѓаните не можеа да ги поднесат, бидејќи јавните органи одбиваа да ги примат. Така, во март 2007 година, вработените во Републичкиот завод за здравствена заштита не сакаа да примат барање. Истото се случи и со граѓаните кои се обидоа да поднесат барања до ЈП Стандард, Дебар и Општина Шуто Оризари. Спречувањето на пристап во јавните органи е сериозно прекршување на правото на информирање. Ова е апсолутно неприфатливо во услови кога ова право е загарантирано не само со Уставот, туку и со Законот за слободен пристап. Дополнително, Законот за државни службеници наведува дека „државниот службеник е должен, во согласност со Законот, по барање на граѓаните, да обезбеди информации за остварувањето на нивните права и интереси, освен информации од чл. 20 од овој Закон“ (член 21).

²² Во набљудувањето, правото на пристап до информации се тестираше само преку лично поднесување писмени барања. Останатите начини на поднесување барања не беа предмет на набљудувања.

ПРЕПОРАКИ:

Јавните органи треба да ги запознаат сите нивни вработени, вклучувајќи ги и лицата од обезбедувањето и приемните одделенија, со правото секој да може да пристапи и да поднесе барање. Тие мора да бидат информирани за нивната обврска задолжително да ги примаат барањата за пристап до информации.

Дојди друг пат. Службеникот не е тука.

Поставените службени лица наместо да му укажуваат помош на граѓанинот, се користеа со изговор за да не се примаат барањата. Се чини дека ваквото толкување е неверојатно, ама набљудувањето покажа дека низа институции одбиваа да го примат барањето доколку службеното лице беше зафатено или отсутно. Така, во Министерството за надворешни работи не сакаат да примат барања ниту во архива ниту во пријавница додека службеното лице не се сретне со граѓанинот. Инсистираат граѓанинот да почека службеното лице да заврши со состанок, притоа не кажувајќи колку ќе трае состанокот, што значи дека граѓанинот може да чека и повеќе од еден час. Слично, во Општина Битола на портирница воопшто не сакаат да го примат граѓанинот, бидејќи службеничката е отсутна. Или, пак, во Општина Центар Жупа граѓанинот го упатуваат да се врати по ден-два, бидејќи архиварката не е тука.

ПРЕПОРАКИ:

Органите на власта мора да воспостават внатрешни механизми кои ќе гарантираат дека при поднесувањето барања ќе има службено лице за посредување кое ќе им укажува помош на граѓаните и задолжително ќе ги прима барањата. Ваквите механизми можат да вклучуваат назначување на повеќе службени лица, одредување приемно време, или поставување кутии за прием на барањата.

Те интересира нешто? Образложи зошто!

Набљудувањето покажа дека не ретко службените лица незаконски прашуваат зошто граѓанинот ја бара информацијата. А, Законот за слободен пристап и Упатството²³ изрично утврдуваат дека јавниот орган нема право да бара граѓанинот да ги образложува причините поради кои му треба бараната информација. Сепак, интересирањето на службените лица за потребата на информациите не е искоренето. Така, граѓанинот кој поднесуваше барање до Државниот завод за статистика се соочи со низа прашања за тоа зошто му е потребна информацијата, дали е студент и дали информацијата му е потребна за студентски активности. Бирото за лекови оди и чекор понатаму, освен што инсистираат да знаат зошто е потребна бараната информација при поднесувањето, граѓанинот добил и телефонски повик по неколку дена за да се открие „кој е предметот на неговото интересирање“, иако барањето едноставно се однесуваше на нивниот годишен извештај. Слично и ЈП Јасен и Општина Вранешница одбиваат да ги примат барањата, доколку граѓаните не ги наведат причините или не објаснат зошто им е потребна информацијата.

23 Упатството е подзаконски акт на Законот за слободен пристап. За повеќе, види фуснота 38.

ПРЕПОРАКИ:

Органите на власта задолжително да ги почитуваат одредбите на Законот за слободен пристап и да не бараат граѓаните да ги образложуваат причините за потребата од информации.

Барања за непотребни објаснувања

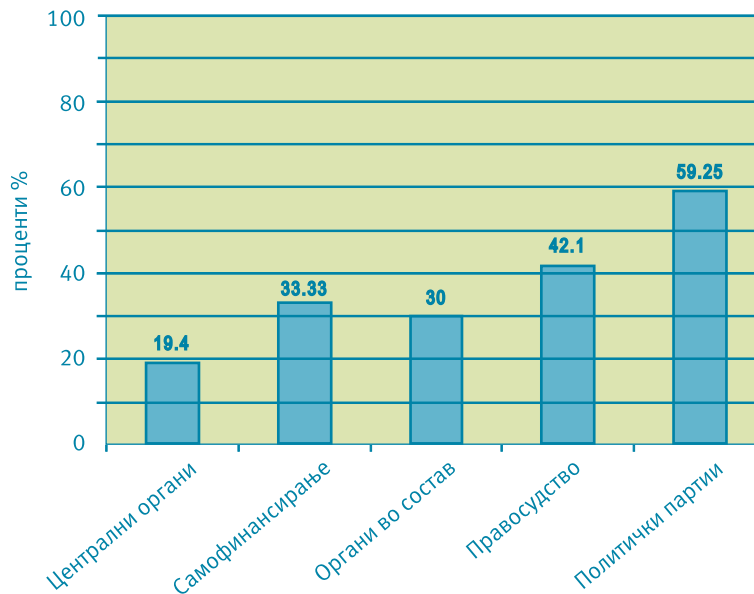
Набљудувањето покажа дека некои службени лица бараа појаснувања, кои се чинеа намерни за да ги одвратат граѓаните. На пример, на барање за анализа на вода за пиење, барателот доби известување дека прво треба да си го плати долгот за вода, па потоа може да ја добие информацијата. Слично, на Бирото за лекови му треба појаснување на поднесено барање за пристап до листата на информации. Или, Министерството за животна средина и просторно планирање бара специфицирање на барањето за пристап до извештаите за влијанијата врз животната средина од изградбата на РЕК Битола. Имајќи предвид дека рокот за дополнување е само три дена, а овие три дена најчесто истекуваат додека граѓаните да го добијат известувањето, граѓаните многу ретко успеваат навремено да ги дополнат барањата, а со тоа се смета дека се откажале од барањето. Затоа, рокот за дополнување треба да биде продолжен.

Ваквото однесување се чини недозволено, имајќи предвид дека Законот за слободен пристап дозволува само дополнување на барањето ако е тоа нецелосно и поради тоа јавниот орган не може да постапува. Граѓанинот треба само да ја опише бараната информација, а службеното лице е должно да ја идентификува бараната информација.

Незаконски практики за да се одвратат граѓаните: непотребни трошоци

Набљудувањето покажа некои незаконски практики кои ги одвраќаа граѓаните. Така, одреден број општини го условија постапувањето по барањата со административна такса. Други, како Општина Бутел, утврдија нереално високи цени за надомест за добиена информација, како, на пример, надоместот од дури 9.000 денари за одлуката за висината на надоместот на членовите на советот. Трети, како, на пример, Министерството за финансии и Општина Битола, ги упатуваа граѓаните да ги поднесуваат барањата по пошта наметнувајќи им поштенски трошоци. Да се наметнат вакви трошоци е забрането според Законот за слободен пристап и затоа ваквите практики треба да се искоренат.

Графикон 1. НЕМОЖНОСТ ДА СЕ ПОДНЕСЕ БАРАЊЕ - ПОДНЕСЕНИ ПО ПОШТА²⁴

²⁴ Прикажан е процентот на барањата одделно по органи каде граѓаните беа приморани да платат поштенски трошоци за да бидат во можност да го поднесат барањето. Во целосната статистика овие барања се третирали како поднесени.

РЕЗУЛТАТИ ОД НАБЉУДУВАЊЕТО

Правото на слободен пристап до информации од јавен карактер претпоставува дека граѓаните и правните лица ќе можат да поднесуваат барања за пристап до информации од јавен карактер, и на истите ќе можат навремено, во рок од 30 дена, да добијат целосен одговор. Во текот на набљудувањето, беа поднесени вкупно 629 барања. Секое барање беше следено и му беше доделен еден од 9-те можни резултати, објаснети во методологијата во Прилог 1. Во делот кој следува, резултатите се разгледани по оној ред со којшто граѓанинот веројатно ќе се соочува во пракса:

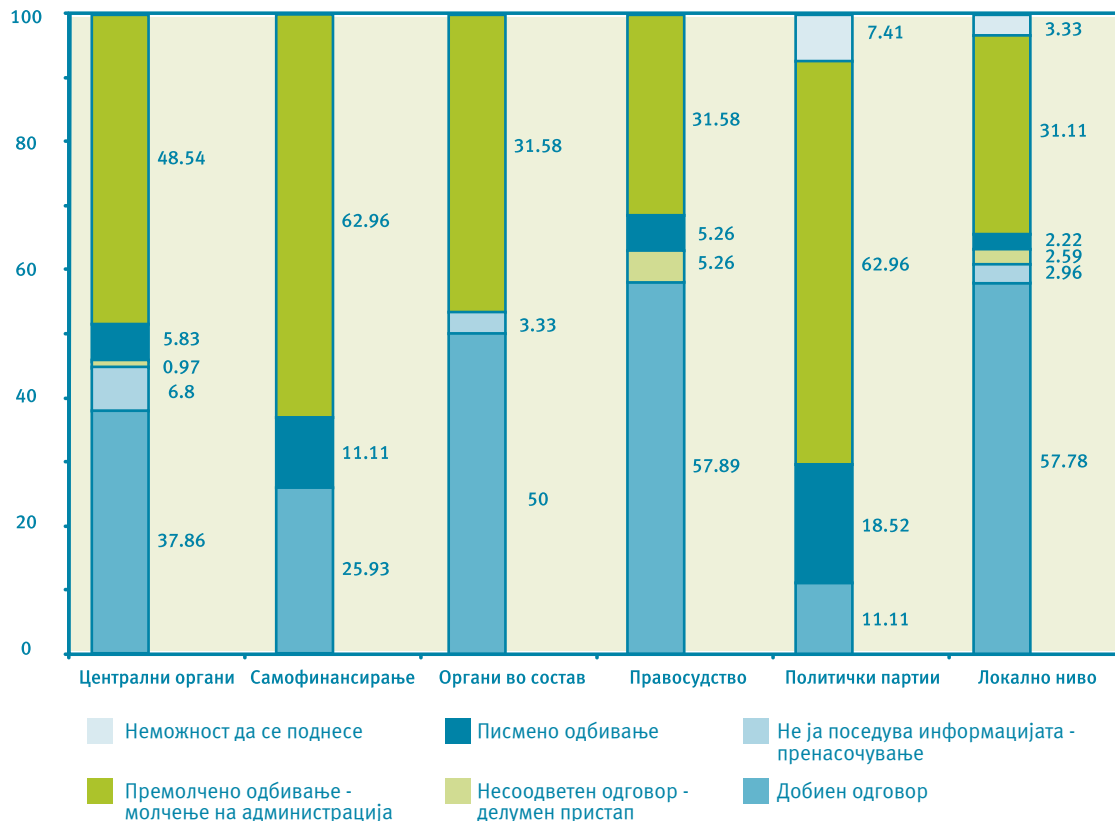
- Премолчени одбивања (молчење на администрацијата)
- Ограничен пристап
- Упатување до други јавни органи
- Добивање нецелосен одговор
- Одбивањата во писмена форма беа екстремно ретки

Покрај целосната оценка на поединечните резултати сакаме да укажеме и на некои состојби и недостатоци во врска со добиените информации.

Јавните органи ги доставуваат одговорите најчесто како одговор или известување. Во најголем број случаи, јавните органи таму каде што доставуваа одговори, тоа го правеа или со известување или само со одговорот. Прво, ваквата форма не е во согласност со Законот за слободен пристап кој е дециден дека јавниот орган е должен да подготви записник. Второ, сметаме дека законодавецот направил превид бидејќи против записник не може да се изјави жалба, а со тоа на граѓанинот му е ускратено правото во случаите кога не е задоволен со одговорот.

Не е предвидено право на жалба во случај кога јавните органи не располагаат со информацијата или кога ќе ви ја достават информацијата. Така, во член 20 е предвидено јавниот орган да подготви записник кога позитивно ќе одговори на барањето. Слично, законодавецот во членот 26 предвидел

Графикон 2. РЕЗУЛТАТИ НА ЦЕНТРАЛНО (по институции) И ЛОКАЛНО НИВО

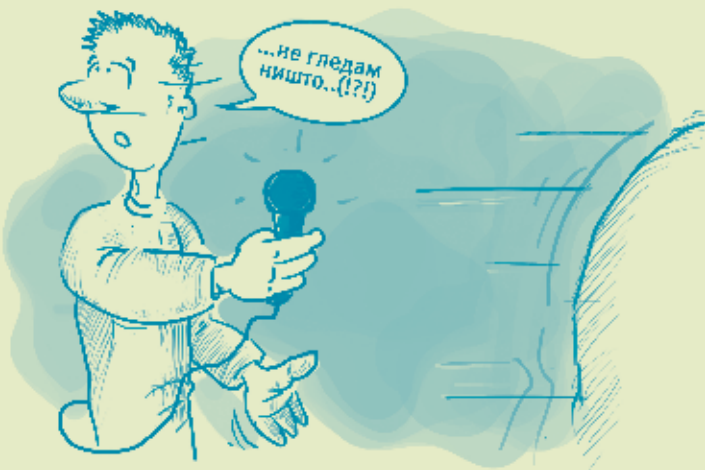
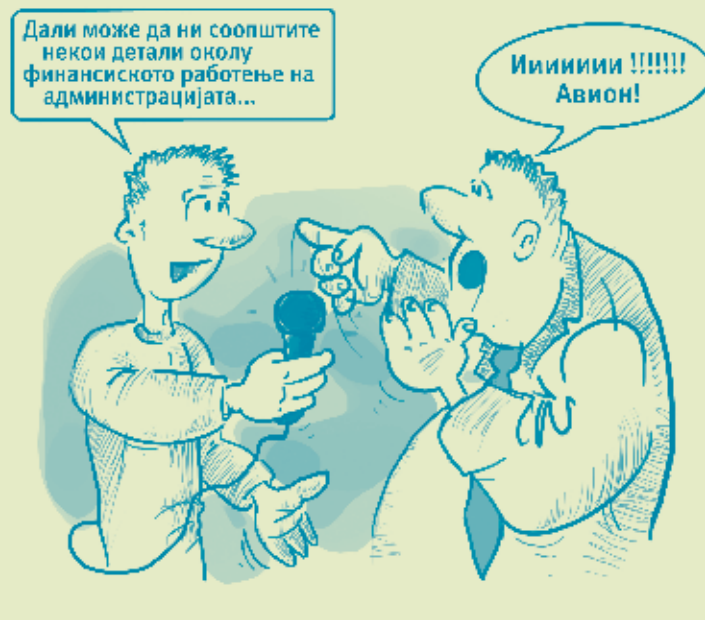

јавните органи во случај кога не располагаат со информацијата, за тоа да го известат граѓанинот. Така и во праксата, јавните органи кога не располагаат со одредени информации ги известуваат граѓаните: „Ве известуваме дека со бараната информација не располагаме“. Во овие случаи ако граѓанинот не е задоволен нема право на жалба, бидејќи жалба не може да се поднесе за записник, а за заклучок, само доколку е посебно предвидена, а во нашиот случај не е. Имајќи предвид дека граѓанинот може да биде незадоволен од добиениот одговор, или да смета дека сепак јавниот орган располага со бараната

информација, меѓутоа, од различни причини го известил граѓанинот дека ја нема,²⁵ сметаме дека е погрешно граѓанинот да нема право на правна заштита, односно право на тужба. Затоа, предлагаме, јавните органи да бидат должни и во двата горенаведени случаи да донесат заклучок, против кој ќе биде предвидена посебна жалба.

Доставувањето на информацијата да се врши на побараниот начин. Законот за слободен пристап овозможува граѓанинот да избира на каков начин сака да ја добие информацијата (увид, препис, фотокопија, електронски запис). Јавните органи се должни да ја дадат информацијата во бараната форма, освен ако е веќе достапна за јавноста или ако е поповолно да се достави во поинаква форма, во кој случај јавниот орган е должен да ја образложи причината за таквиот начин на доставување. Оваа одредба не треба да биде злоупотребена, и информациите треба, по правило, да се доставуваат во бараната форма. Меѓутоа, набљудувањето идентификуваше некои пропусти за начинот на доставувањето.

²⁵ И досегашната пракса потврди дека некои јавни органи можат да доставуваат известување дека не располагаат со бараната информација и тогаш кога располагаат! Одлука на Врховниот суд со која се уважува тужбата и јавниот орган се задолжува да ја достави бараната информација, против решение на Комисијата со кое се отфрла жалба, бидејќи јавниот орган не располага со бараната информација.

Така, на пример, ЈП Кале - Дебар, наместо да одговори по пошта, со доставување на фотокопија, инсистира граѓанинот да оди и да ја земе информацијата.

Да се води евиденција за спроведувањето на Законот за слободен пристап. Јавните органи се должни да доставуваат годишен извештај за спроведувањето на Законот до Комисијата. Затоа, особено значајно е да водат посебна евиденција за поднесените барања, како и постапувањето по нив. Ваквиот пристап ќе овозможи согледување на вистинските состојби, преку годишните извештаи, и ќе биде основа за понатамошната работа на релевантните институции за подобрување на слободниот пристап до информации. До сега, имаше случаи каде што стравуваме дека не беше водена соодветна евиденција. Така, на пример, Министерството за надворешни работи на граѓанинот му одговара веднаш, без притоа да го евидентира барањето, па се чини дека статистиката нема да биде реална.

Воведување интерни процедури за постапување по барањата. Релативно слабиот процент на добиени целосни и навремени одговори, нè наведува на мислење дека јавните органи треба да воведат внатрешни (интерни) процедури за следење на барањата. Ваквиот заклучок се чини правилен, бидејќи, на пример, Министерството за локална самоуправа е еден од ретките јавни органи кој има интерна процедура, а кој е, исто така, еден од ретките јавни органи кој на сите барања одговара целосно и навремено. Ваквите интерни процедури можат да вклучуваат назначување референтен број на барањата, утврдување интерен рок до кој службеното лице треба да добие одговор од соодветниот службеник, овластување на службеното лице да ги подготвува и потпишува актите со кои се обезбедува или ограничува пристапот, и сл.

СИД ОД ТИШИНА: МОЛЧЕЊЕ НА АДМИНИСТРАЦИЈАТА

Набљудувањето покажа дека најголем број од поднесените барања не добија никаков одговор. Речиси 40 проценти од барањата се соочија со „молчење на администрацијата“. Таканареченото „премолчено одбивање“ е неуспех на јавните органи да одговорат на каков било начин на барањата за информации. Ова претставува евидентно кршење на правото на пристап до информации со кои располага државата.

Загрижува фактот што речиси половина од барањата не добија никаков третман од јавните органи, бидејќи поднесените барања се однесуваа на информации кои институциите ги поседуваат или треба да ги поседуваат. Колку што беше можно, ниту едно барање не беше поднесено за класифицирани информации и за информации до кои пристапот би требало да биде ограничен.

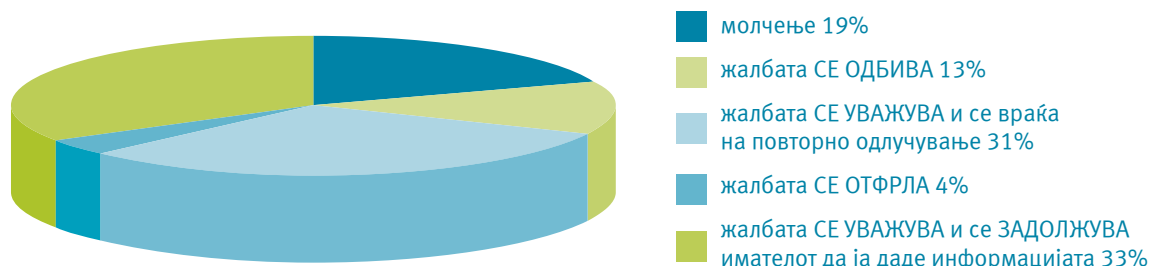
Дека се работи само за игнорантски и индиферентен однос од страна на јавните органи, докажа и фактот што во над 65% од случаите за кои беше поднесена жалба поради молчење на администрацијата, јавните органи реагираа и веднаш одговараа. Премолчените одбивања ефикасно ја отуѓуваат јавноста од власта, ги деградираат граѓаните давајќи им улога на периодични избирачи. Тие ја ограничуваат можноста да бараат одговорност од јавните органи и да се вклучат во процесите на донесување одлуки.

Овие одбивања ја поткопуваат довербата во власта и поттикнуваат атмосфера во која членовите на јавноста го мислат најлошото за работењето на државните органи. Всушност, премолчените одбивања предизвикуваат постоење на сид од тишина, овозможувајќи на тој начин да цветаат корупцијата и лошото работење. Дури и кога јавниот орган го одбива пристапот, тоа е подобро од молчење, бидејќи остава простор за јавна дебата за тоа кои информации треба, а кои не треба да бидат достапни за јавноста.

Нешто подобра е Комисијата, која молчи во скоро 20 проценти од случаите. Така, од вкупно 48 поднесени жалби²⁶, таа донесе одлуки во 39 случаи, додека во 9 случаи молчи. Уште посимтоматично е

²⁶ Поднесувањето на жалбите беше во рамки на проектот „Систем за слободен пристап до информации“ поддржан од Шведски Хелсиншки Комитет и ФИООМ, а имплементиран од Македонското здружение на млади правници.

Графикон 3. ОДЛУКИ НА КОМИСИЈАТА

тоа што дури во 3 од 9 случаи каде што молчи (значи, во 30% од случаите) тоа се случаи против Владата на Република Македонија. Така, на пример, на поднесените барања за фотокопија на договорите за продажба на Македонски телекомуникации и на рафинеријата Окта, и Владата и Комисијата молчат, по што мораше да бидат поднесени тужби до Управниот суд.²⁷ Оваа досегашна пракса на Комисијата ја потврдува нашата загриженост за нејзината вистинска независност.²⁸

Дека јавните органи се заразени од молчењето и немаат однос кон слободниот пристап покажува и примерот со третманот на решенијата на Комисијата. Жалбата на барањето за пристап до Стратешкиот план на Министерството за одбрана Комисијата ја уважила и ја вратила на повторно постапување, но и по изминување на 4 месеци граѓанинот нема добиено одговор.

ПРЕПОРАКА:

Во случаите кога администрацијата молчи, да се смета дека е донесено позитивно решение, и Комисијата жалбите поради молчење автоматски да ги уважува, задолжувајќи ги јавните органи да ја дадат информацијата.¹ Во овој случај, материјалните трошоци задолжително да ги сноси јавниот орган.

1 Qui tacet, consentire videtur. Оној кој молчи, се чини дека се согласува. Молчењето е знак на одобрување.

27 Авторите мора да нагласат дека одолгвлекувањето на формирањето на Управниот суд го остави системот на заштита на правото на слободен пристап некомплетен, бидејќи повеќе од шест месеци граѓаните немаат ефикасен правен лек против решенијата на Комисијата.

28 За потсетување околу дилемата за независност види на стр. 14-17 од овој извештај.

ПРИСТАПОТ Е ПРАВИЛО - ТАЈНОСТА Е ИСКЛУЧОК

Во основа, сите информации кои ги креираат и со кои располагаат јавните органи ѝ припаѓаат на јавноста. Затоа, законите за слободен пристап го утврдуваат пристапот до информациите како правило, и во принцип информациите не треба да бидат ограничени. Само по исклучок, а поради заштита на мал број легитимни интереси, пристапот до информации може да биде ограничен.

Така и македонскиот Закон за слободен пристап ги утврдува во член 6 „исклучоците од слободниот пристап“. Овие исклучоци обично се однесуваат на заштитата на приватноста и личните податоци, безбедноста и кривичните истраги, правата од индустриска или интелектуална сопственост, деловна тајна, монетарна или фискална политика. Но, јавните органи не смеат да заборават дека дури и ако одредена информација потпаѓа под овие исклучоци, доколку јавниот интерес од објавувањето на информацијата е поголем од интересот кој се заштитува, таа информација треба да биде достапна.²⁹

Заради заштита на граѓанинот, во случај кога барањето за пристап до информации е одбиено, јавните органи се должни решението за ограничување на пристапот да го образложат, повикувајќи се на интересот којшто се штити, како и да дадат информации за примената на тестот за штетност, како и времетраењето на ограничувањето. Ова е многу важно, бидејќи граѓаните треба да знаат кои се причините за ограничениот пристап до информациите. Сепак, набљудувањето покажа дека јавните органи најчесто не даваат образложение, туку само се повикуваат на исклучокот од член 6. Така, на пример, во едно решение со кое се одбива пристап до информација од страна на Министерството за внатрешни работи, беше наведен само членот 6, без притоа да се образложи и да се наведат причините за ограничувањето, како и дали бил применет тестот за штетност.

Набљудувањето покажа низа недоследности токму во овој дел. Имено, некои јавни органи го ограничуваа пристапот со известување до граѓанинот. Ова не е во согласност со ЗОУП, бидејќи во случај кога се ограничуваат правата, јавниот орган мора да донесе решение и истото да го образложи.

²⁹ За јавниот интерес, види повеќе во делот „Тест за штетност“, на страница 53 од овој извештај.

Решението – како правен акт – му дава основа на граѓанинот доколку не е задоволен да се жали. Известувањето, од друга страна, не може да биде обжалено.

Македонското законодавство кое ја регулира материјата за класифицирање на информациите ги утврдува степените на тајност (строго доверливо, државна тајна и сл.) и времетраењето на класификациите за секој степен на тајност одделно. По правило, по истекот на рокот, класифицираните информации стануваат јавни информации, односно се декласифицираат. Само по исклучок, доколку и по истекот на рокот, сè уште важат причините за заштита, односно класификација, документот може да биде рекласифициран, но тоа мора да биде дополнително образложено.

Она што е важно за нас, е фактот што секоја информација, односно документ може да биде класифициран, само при неговото креирање, а не отпосле. Значи, доколку одредена информација не е со одреден степен на тајност, истата не може да се скрие од јавноста по поднесувањето на барањето за слободен пристап, односно не може отпосле да се класифицира.³⁰

Делумен пристап

Доколку една информација содржи делови кои се класифицирани, тогаш јавните органи задолжително треба да ја достават информацијата делумно. Ова значи дека треба да се отстранат оние делови кои се класифицирани, а останатиот

³⁰ Особено бидејќи Законот за слободен пристап треба да обезбеди дополнителен механизам за проверка на системите за класификација/реклаификација на информациите. Имајќи предвид дека до септември 2007 година непостоеше орган кој вршеше контрола над класификацијата, многу е важно Комсијата да земе проактивна улога при декласификацијата на информациите. Во моментот, за класифицираните информации се грижи Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации.

дел од информацијата да му се даде на граѓанинот. Овде е важно дека граѓанинот треба да добие претстава колкав дел од информацијата недостига, односно е отстранет. Ова е утврдено и со Упатството кое утврдува дека „имателот на информацијата видливо ги означува деловите од информацијата кои недостасуваат“. Така, на пример, ЈП Градски паркинг, Скопје, правилно го примени Законот за слободен пристап и ни овозможи делумен пристап во одлуката за висината на надоместот на членовите на Надзорниот одбор.

Нелегитимни ограничувања

Иако не беше интенција да се набљудуваат одредбите од Законот со кој се дефинираат исклучоците, сепак, беа идентификувани нелегитимни ограничувања на правото на пристап, кои можат да се групираат во три категории.

Прво, одредени јавни органи погрешно ги толкуваа одредбите за тоа што е информација од јавен карактер. Во тие случаи, јавните органи ограничуваа пристап до информации, иако истите не можат да се ограничат врз основа на исклучоците. Така, на пример, Агенцијата за млади и спорт одби да го даде годишниот извештај за спроведување на Законот за слободен пристап, бидејќи таа смета дека „Агенцијата е должна својот годишен извештај да го достави до Комисијата, а потоа истата да подготви заеднички извештај и до 31 март го доставува до Собранието“. Или, Судскиот совет на Република Македонија одби да достави копија од записникот од конститутивната седница, бидејќи констатира дека тоа „не е информација од јавен карактер во која Советот е должен да му овозможи увид на граѓанинот“.³¹ Се чини дека јавните органи забораваат дека во принцип сите информации со кои располагаат ѝ припаѓаат на јавноста, и дека пристапот може да биде ограничен само доколку има легитимни причини за тоа, односно доколку можат да се подведат под исклучоците таксативно наброени во членот 6 од Законот за слободен пристап.

Второ, одредени информации беа скриени под изговор дека се работи за класифицирани информации. Така, на пример, Министерството за одбрана одби да го достави Договорот за давање под наем на воениот базен во Општина Аеродром, бидејќи се работи за класифицирана информација. Против решението беше поднесена жалба, која беше усвоена:

...,„Комисијата посебно укажува дека согласно член 6 став 1 точка 1 од ЗСПИ јавните органи можат да одбијат барање за пристап до информации само доколку информацијата, врз основа на закон, претставува класифицирана информација, со соодветен степен на тајност. Во известувањето на Мини-

31 Решение на Комисијата 07-397/2 од 7.8.2007 година.

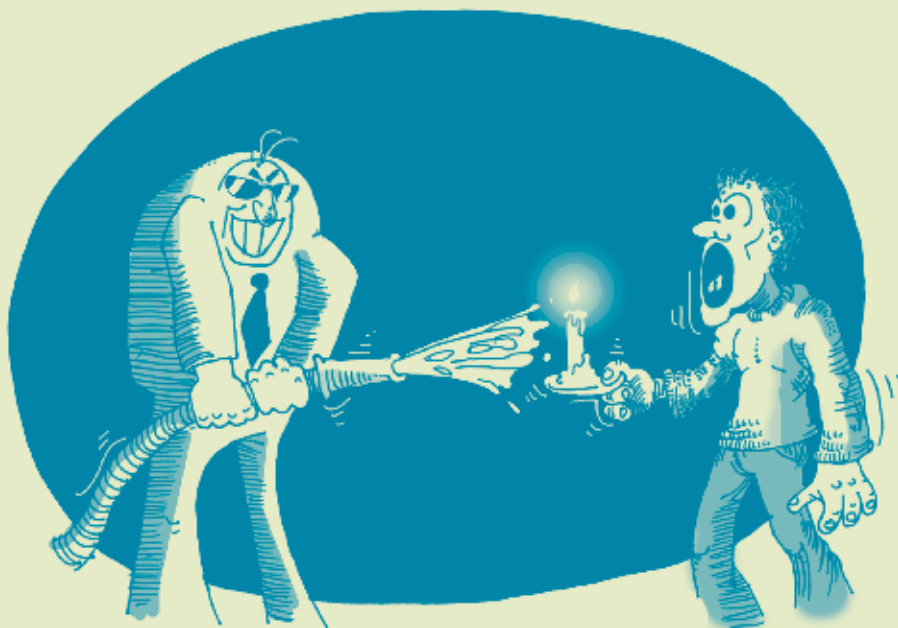
стерството не е наведено врз основа на кој закон и подзаконски акт бараната информација претставува класифицирана информација. Што значи дека имателот на информацијата не постапил согласно овие одредби од ЗСПИ... Инаку, според член 6 став 2 од ЗСПИ, информации утврдени во ставот 1 на овој член стануваат достапни кога ќе престанат причините за нивната недостапност, а според член 6 став 3, јавните органи ќе одобрат пристап до информација ако со објавувањето на таквата информација последиците врз интересот кој се заштитува се помали од јавниот интерес што би се постигнал со објавувањето на информацијата. Согласно член 7 од ЗСПИ, ако документот или негов дел содржи информации од членот 6 став 1 од ЗСПИ што можат да се одвојат од документот без притоа да се загрози неговата безбедност, имателот на информации ги одвојува тие информации од документот и го известува граѓанинот за содржината на останатиот дел од документот...“. По донесеното решение на Комисијата, Министерството го достави бараниот договор.

Слично, Министерството за образование го одби пристапот до буџетот на еден од научните институти во рамките на Државниот универзитет во Битола, образложувајќи дека истиот не е информација од јавен карактер, бидејќи „се работи за податоци по единка корисник, како што е Институтот, а јавни информации се само буџетските ставки до ниво на дејност“. По усвоената жалба, буџетот беше доставен.

Трето, одредени институции го ограничуваа пристапот до оние информации кои не се ставени на нивните листи на информации од јавен карактер. На пример, ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор на РМ одби да ја даде одлуката за висината на надоместот на членовите на Надзорниот и Управниот одбор, бидејќи истата не е на листата на информации. Како образложение, ЈП вели дека „бараната одлука ќе биде ставена на листата на информации од јавен карактер и откако таа ќе се ревидира од страна на УО, бараната информација ќе биде доставена до граѓанинот“. Листите на информации служат за помош на граѓаните, за нивно информирање со какви информации располагаат јавните органи, и фактот што една информација не се наоѓа на таа листа, никако не смее да биде основа за ограничување на пристапот, па макар и привремено.

Усни одбивања: малку повеќе од игнорирање

Еден од принципите на правото на слободен пристап е одбивањето на пристапот да биде на писмен начин, бидејќи секое одбивање мора да биде оправдано, легитимно и образложено – посочувајќи ги причините за недостапност на информацијата. На овој начин, граѓанинот доколку не е задоволен има право да ја обжали негативната одлука. Кај усните одбивања, се компликува правото на жалба, бидејќи граѓанинот нема ништо во писмена форма. Затоа, и Законот за слободен пристап изрично

определува дека јавните органи доколку одбијат пристап, треба да донесат образложено решение. Сепак, набљудувањето идентификуваше случаи каде што јавните органи не сакаа да овозможат пристап и граѓаните усно ги одбиваа. Така, на пример, ЈП Брегалница, Делчево, не сакаше да достави фотокопија од анализата на водата за последниот месец, па усно образложува: „Информацијата не е од јавен карактер и може да биде злоупотребена“. Притоа инсистира да му даде устен одговор на граѓанинот, велејќи: „Не смеам да ви ја дадам писмено со печат“.

Слично, во ЈП Исар, Штип, граѓанинот добил, уште истиот ден, телефонски повик од директорот со барање за средба во врска со поднесеното барање. Граѓанинот ја барал одлуката за именување на членовите на Управниот одбор и висината на нивниот надомест. Иако, граѓанинот побарал фотокопија од одлуката, секретарката го известила дека информацијата може да ја добие само усно и лично кај директорот.

Немање информации

Законот за слободен пристап предвидува пристап до информации кои веќе постојат и не наметнува обврска за јавните органи да креираат нови информации. Во случај кога одредена информација не постои, јавните органи се должни да го известат граѓанинот. И оваа информација е важна за

граѓаните, бидејќи им дава увид за типот на информации кои јавните органи ги креираат, како и за протоколот и управувањето со информации внатре во органите. Затоа, кога едно лице бара информации кои службените лица или не можат да ги лоцираат, или не постојат, тогаш тие се должни за тоа да го известат граѓанинот. На пример, Владата, по молчење и поднесена жалба, го известува граѓанинот дека не располага со информацијата колку средства се предвидени во Буџетот за кампањата „Инвестирај во Македонија – новиот бизнис рај во Европа“³². Срамно е Владата да не располага со ваква информација, и се прашуваме како ја донела одлуката за спроведувањето на кампањата во отсуство на доволно информации? Вакви примери уште еднаш покажуваат дека Законот за слободен пристап отвора можност граѓаните да ги контролираат јавните органи и да учествуваат во подобрувањето на нивната работа.

ПРЕПОРАКИ:

Обука на службените лица за правилна примена на исклучоците од пристапот предвидени во член 6 од Законот за слободен пристап.

Обука за задолжителна примена на тестот за штетност.

Јавните органи задолжително да ги образложуваат решенијата со кои одбиваат, во целост или делумно, пристап до одредена информација.

Членовите на Комисијата да добиваат безбедносен сертификат со нивното именување, со цел да имаат увид во класифицираните информации. Измена на Законот за класифицирани информации, со цел Комисијата да може да рекласифицира одредени информации, доколку јавниот интерес „надвлее“.

³² Одговор бр.19 - Ск. од 6.07.2007 год.

ИСПРАТЕНИ НА ДРУГО МЕСТО: ПРЕПРАЌАЊА

Поднесување барање за информации до погрешна адреса е грешка која граѓаните, одвреме навреме, можат да ја направат. Имајќи предвид дека во Република Македонија листи на информации од јавен карактер пред Законот за слободен пристап не постоеја, вакви грешки можат да се очекуваат. За да стигнат барањата до точната адреса, Законот за слободен пристап содржи одредби со кои се регулира постапката на препраќање. Така, македонскиот законодавец утврдил обврска на јавниот орган што примил барање, ако не располага со бараната информација, веднаш, а најдоцна во рок од 10 дена, да го препрати барањето и да го извести граѓанинот.

Оттука произлегуваат три обврски за јавниот орган. Како прво, според содржината на барањето да утврдат кој јавен орган е надлежен; второ, да го препратат барањето; и трето, да го известат граѓанинот за да знае тој од кого да ја очекува бараната информација. Така и Упатството недвосмислено определува дека „препраќањето се врши до вистинскиот имател на информацијата и за тоа се известува граѓанинот“.

Иако, во ова набљудување барањата се доставуваат до јавни органи за кои сметавме дека се соодветни, сепак, тие понекогаш не беа вистинското место. Оваа природна грешка³³ ни овозможи да идентификуваме сериозни слабости во врска со обврската за интерно препраќање, односно меѓусебно комуницирање на јавните органи.

Упатување наместо препраќање

Најчесто, граѓаните беа упатувани до соодветниот јавен орган, наместо нивното барање да биде препратено. Така, Министерството за труд и социјална политика, Министерството за здравство, Министерството за локална самоуправа, ЈП Кале - Центар Жупа ги упатија граѓаните каде што можат да ја добијат информацијата.

33 Згрешивме во нешто над четири проценти.

Препраќање со задоцнување

Само мал број јавни органи (на пример, Собранието на РМ и Министерството за здравство) правилно ги препратија барањата, и за тоа го известија граѓанинот. Во друг наврат, иако Министерството за здравство го препрати барањето, доцнесе цели три месеци. Слично доцнеа и другите јавни органи кои ги препратија барањата.

Погрешна примена на Законот: упатување до оној што ја создал информацијата

Набљудувањето утврди и уште една погрешна примена на Законот за слободен пристап: јавните органи не сакаат да даваат информации кои само ги држат, а ги креирал некој друг. Се чини дека во

вакви случаи, имателите по прво ќе ги препратат барањата, отколку да ја дадат онаа информација што ја поседуваат. Така, на пример, Државниот завод за статистика на граѓанинот не му го достави неговиот ревизорски извештај, туку го упати до Државниот завод за ревизија, бидејќи барањето извештај бил продуциран од нив. Така и Државниот архив на РМ нè упати до друг јавен орган, бидејќи „не ја создал информацијата, а предмет на слободен пристап е само информација која ја создал“. Ваквото толкување е спротивно на Законот за слободен пристап, бидејќи тој изрично определува дека информација од јавен карактер е информација во која било форма која ја создал или со која располага имателот.

Слична беше и ситуацијата со одредени институции кои нè упатуваа до оние што ја создале информацијата, наведувајќи дека не располагаат со бараните информации. Така, Министерството за

локална самоуправа одговори дека не располата со информацијата колку е долгот на општините и го упати граѓанинот до Министерството за финансии. Истото го стори и Министерството за здравство за информација во врска со бројот на заболени од ХИВ/СИДА упатувајќи го граѓанинот до Републичкиот завод за здравствена заштита. Се чини неверојатно, овие институции да не располагаат со бараните информации. Ако е навистина така, ова само по себе иницира посебна дискусија во која тука нема да навлегуваме.

Да се збуни граѓанинот: препрати на погрешна адреса

За жал, набљудувањето идентификуваше и случаи кога јавните органи на граѓаните им испраќаа документи или посочуваа веб страници кои наводно ги содржеа бараните информации. Така, на пример, Владата како одговор на прашањето за поделбата на ЕСМ на ЕЛЕМ, МЕПСО и ЕВН³⁴, нè упати на Службен весник 92/04, каде информацијата не е објавена, објавена е само одлука со која се потврдува планот. Слично, Јавното обвинителство на РМ, како одговор на едно прашање ни го достави годишниот извештај. Зошто го доставија извештајот, бидејќи ниту го побаравме, ниту ја содржеше бараната информација, е прашање кое го оставаме за ваша лична интерпретација. Поднесената жалба беше усвоена од Комисијата која го задолжи Обвинителството да ја достави бараната информација. На ова, Јавното обвинителство достави одговор наведувајќи дека не располага со информацијата. Обврската на имателите задолжително да го известуваат граѓанинот доколку ја немаат бараната информација е клучен елемент на отвореност и може да претставува основа за конструктивен дијалог меѓу власта и јавноста за типот на информации кој е потребен со цел да се подобри ефикасноста во работењето на јавната управа и да го зголеми квалитетот на донесувањето одлуки и стратегии.

ПРЕПОРАКИ:

Јавните органи мора да ги доставуваат информациите со кои располагаат, односно ги држат, а ги создал друг.

Јавните органи задолжително мора да го информираат граѓанинот во случаите кога за барањата немаат информација.

Јавните органи задолжително, во рок од 10 дена, треба да ги препратат барањата до вистинскиот јавен орган, а за тоа да го известат граѓанинот.

НЕПОСТОЈАНОСТ ВО ОДГОВОРИТЕ - ЗАКОНОТ МОРА ЕДНАКВО ДА ВАЖИ ЗА СИТЕ!

Претпоставката дека законот ќе се применува од сите и ќе важи за сите подеднакво е темелен принцип на владеењето на правото. Со цел да се добие слика за тоа колку државните органи ќе бидат постојани во своите одговори, во текот на набљудувањето, различни граѓани поднесоа идентични барања до различни институции во различно време. За жал, истражувањето покажа дека институциите не се доследни при примената на Законот за слободен пристап.

Така, на пример, од неколку министерства беше побарана копија од функционалната анализа на соодветното министерство. Министерството за надворешни работи и Министерството за локална самоуправа ја дадоа целосната анализа. Истото го стори и Министерството за животна средина и просторно планирање, тоа дури ја има поставено својата функционална анализа на нивната веб страница. За разлика од нив, Министерството за финансии и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство ја доставија само скратената верзија, без главните прилози. Министерството за здравство, во законскиот рок, не достави никаков одговор, меѓутоа, по поднесена жалба истата ја достави во целост. Пристап до овој документ не дозволија министерствата за економија и за труд и социјална политика, класифицирајќи го овој документ само за интерна употреба. Комисијата дури и ја одби жалбата! Се прашуваме, како може за едни министерства анализата да претставува класифицирана информација, а други истата информација да ја поставуваат дури и на својата веб страница?

Кога ги користат своите права, граѓаните и правните лица не треба да стравуваат дека законот нема да се применува или да очекуваат самоволно однесување од страна на службениците. Непостојаните одговори покажуваат низа проблеми, меѓу кои слабата обука и недостигот од внатрешни процедури за обработка на барањата за информации. Непостојаните одговори, исто така, го одразуваат едноставниот факт дека некои државни службеници го почитуваат правото на слобода на информирање, додека други помалку се стремат кон тоа. Ваквиот резултат може да се должи и на непостоење на интерни упатства, па службените лица ги третираат барањата врз ad hoc основа.

ПРЕПОРАКИ:

Јавните органи треба да одговараат на барања за информации на идентичен начин. Тие можат да го постигнат ова со воведување на транспарентни интерни механизми и процедури за постапување по поднесено барање за информации.

Итна обука на сите службени лица за обврските и постапката за обезбедување слободен пристап до информации заради еднакво спроведување на Законот од страна на сите јавни органи.

Зголемување на ефикасноста во постапувањето по барања за слободен пристап, преку назначување службено лице со единствена работна задача да постапува по барања за пристап.

УПОТРЕБА НА СЛУЖБЕНИТЕ ЈАЗИЦИ

Законот за слободен пристап прави обид да го регулира прашањето на употребата на јазиците, при поднесувањето барања, во член 25 со наслов „Јазик на кој се поднесува барањето“. Одредбата се чини непотребна, бидејќи таа не ја регулира употребата на јазиците, туку само упатува на оние закони со кои се уредува ова прашање.

Малку е зачудувачка ваквата интенција на законодавецот. Прво, затоа што секако и другите закони важат и треба да се спроведуваат без разлика дали овој закон ќе упатува на нив или не. Второ, одредбата ќе ги доведе во заблуда граѓаните, бидејќи Законот за слободен пристап не се однесува само на државната, односно јавната сфера (за кои важат законите кои ја уредуваат употребата на јазиците), туку навлегува и во приватната сфера и ги опфаќа правните и физичките лица кои вршат јавни овластувања или дејност од јавен интерес. Овие јавни органи се должни да примаат барања за слободен пристап, но до нив граѓаните може да се обраќаат само на македонски јазик. Затоа, се чини нејасна и збунувачка оваа одредба, а во праксата се отвораат проблеми на кој јазик ќе примаат барања за слободен пристап здруженијата на граѓани од областа на социјалната заштита регистрирани во Тетово?

Со цел да се утврди како ќе се применува Законот за слободен пристап во однос на останатите закони кои го уредуваат прашањето на употребата на јазиците, употребата на службените јазици во Република Македонија имаше посебно место во рамките на набљудувањето. За таа цел, на локално ниво беа поднесувани прашања на соодветните службени јазици. Беа избрани општини во кои покрај македонскиот, службен е и друг јазик на заедниците и тоа албански, турски и ромски јазик. При тоа, во два наврати, се поднесуваа идентични прашања до исти јавни органи, меѓутоа, на различен јазик. Сакавме да видиме дали третманот кој ќе го добијат барањата ќе се разликува, во зависност од употребениот јазик.

Генерален заклучок е дека барањата кои беа поднесувани на македонски и на албански јазик добиваа сличен третман, додека барањата со кои се бараат информации на турски или ромски јазик добиваат значително полош третман, односно исклучително ретко добиваа одговор, под 5%. Дополнително, набљудувањето покажа недоследности во комуницирањето на органите и тоа:

Без разлика на кој службен јазик е поднесено барањето, јавните органи одговараат на македонски јазик. Така, единиците на локалната самоуправа, кои треба да одговараат и на службен македонски јазик, и на службениот јазик и писмо што е употребен во комуникацијата, а го зборуваат најмалку 20%, различно постапуваат. Па така, во Општина Куманово, во Град Скопје, во ЈП Комуналец – Кичево и ЈП Водовод - Куманово на поднесеното барање на албански јазик, одговараат само на македонски јазик. Слично, Општина Центар Жупа, Општина Пласница и ЈП Кале - Центар Жупа, на поднесеното барање на турски јазик, одговараат само на македонски јазик.

На поднесено барање на македонски јазик, во некои општини со доминантно албанско население, одговорот се доставуваше на македонски и албански јазик. Така, на пример, Општина Чаир на граѓанинот кој поднел барање на македонски јазик, одговор му доставува и на македонски и на албански јазик, спротивно на одредбите на Уставот, бидејќи во овој случај, одговорот треба да биде доставен само на македонски јазик.

На поднесено барање на албански јазик, некои општини со доминантно албанско население одговараат само на албански јазик. Така, на пример, општините Дебар, Тетово, Липково, Зајас, Осломеј и Сарај комуницираа со граѓанинот кој употребил албански јазик само на албански. Ова е, исто така, спротивно на Уставот, бидејќи во овој случај одговорот треба да биде доставен и на албански и на македонски јазик.

ПРЕПОРАКА:

Почитување на уставните и законските одредби за употреба на јазиците.

Зајакнување на капацитетите на државната и општинската администрација за почитување на правото на употреба на турскиот и ромскиот јазик.

ТЕСТ ЗА ШТЕТНОСТ – ЈАВНИОТ ИНТЕРЕС НАСПРОТИ ИНТЕРЕСИТЕ ЗА ТАЈНОСТ

Во Република Македонија не постојат апсолутни исклучоци од правото за пристап до информации од јавен карактер. Напротив, во сите случаи каде што основите за ограничување на пристапот може да се применат³⁵, јавните органи се должни да го применат тестот за штетност во согласност со ставот 3 од член 6. За жал, тестот за штетност не беше применет ниту во еден случај во текот на истражувањето.

Целта на оваа одредба е да се овозможи пристап до информации и онаму каде што таквиот пристап би требало да биде ограничен, доколку јавниот интерес е поголем од интересот кој се заштитува. Станува збор за дискрециона одлука, која јавните органи ќе треба да ја носат во секој поединечен случај, кога ќе одбијат пристап до одредена информација. Затоа, за конзистентно спроведување на оваа одредба, од особено значење е да се дадат упатства за тоа како одговорните и службените лица за посредување со информации истата ќе ја имплементираат. Упатството за примена на Законот за слободен пристап, донесено од страна на Комисијата, за жал, не содржи вакви одредби и тоа итно треба да биде променето. Дополнително, сите одговорни и службени лица мора да бидат обучени за целта на оваа одредба, како и за начинот на постапување при примената на истата.

Често беше сугерирано дека фактот што „јавниот интерес“ не е дефиниран со Законот за слободен пристап до информации резултира со тешкотии при неговата примена. Ова не треба да биде случај. Иако, вреднувањето на два различни и спротивни интереси, во одредени случаи ќе биде проблематично, тоа не значи дека не е јасна задачата што јавните органи ја имаат при примената на тестот за штетност. Кога го применува тестот, имателот на информација едноставно треба да одлучи дали во конкретниот случај од интерес на јавноста е информацијата да биде дадена или ограничена. Токму поради тоа, тестот за штетност и јавниот интерес нема фиксна дефиниција во Законот за слободен пристап и негова цел е да го насочи процесот во корист на поголема отвореност, и затоа значењето на овие термини може со тек на време и во согласност со контекстот да се менува.

³⁵ Ставот 1 од член 6 ги утврдува основите за исклучување на пристапот до информации.

Во таа насока, веќе утврдените европски и меѓународни стандарди треба да бидат земени предвид. Иако е тешко да се наведе дефинитивна листа, јавните органи треба да ги земат предвид следниве фактори, при примената на тестот за штетност:

1. давањето на информацијата ќе придонесе за спроведување на законите и задоволување на правдата, вклучувајќи превенција или откривање на кривично дело;
2. давањето на информацијата ќе влијае на економските интереси на дел или на целата територија на Република Македонија;
3. давањето на информацијата ќе обезбеди ефикасен надзор над трошењето на јавните пари и ќе овозможи увид дали јавните пари се искористуваат за јавни цели;
4. давањето на информацијата ќе обезбеди јавноста да биде соодветно информирана за каква било опасност за здравјето и животот на луѓето и загрозувањето на животната средина;
5. давањето на информацијата ќе придонесе во оценката дали јавната администрација соодветно ги спроведува своите функции и надлежности;
6. давањето на информацијата ќе придонесе за конструктивна и информирана јавна дебата за прашања од јавен интерес;
7. давањето на информацијата нема негативно да влијае врз заштитата на националната и државната безбедност, како и меѓународната соработка.

Јавните органи треба да имаат цел да го сменат начинот на работа, бидејќи со донесувањето на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, законодавецот *de facto* сака да ја промени културата од потреба да се знае – кога граѓаните мораа да наведат кои се причините за бараните информации – кон право да се знае – каде граѓаните имаат право да се информираат за работата на нивната администрација и јавниот сектор, без притоа да треба да ги наведуваат причините и потребите за бараните информации. Затоа, прифаќањето и промоцијата на културата на отвореност треба да предизвика промена во досегашниот начин на работа, вклучувајќи и ревидирање на системите за заштита на информациите.

Потсетуваме, дека тестот за штетност мора да се спроведе и да се образложи при секое одбивање на пристап.

Кој нè чува од чуварите?

ПРЕПОРАКА:

Јавните органи мора задолжително да го применат тестот за штетност во секој конкретен случај кога ќе го ограничат пристапот до информациите, применувајќи ги исклучоците наведени во член 6 став 1 од Законот за слободен пристап. При својата проценка треба да ги земат предвид конкретните околности во кои се врши проценката, со цел да утврдат дали користа за јавниот интерес од објавувањето на информацијата е поголема од штетните последици кои ќе бидат предизвикани за заштитениот интерес. Комисијата итно треба да го дополни своето Упатство и да даде дополнителни насоки за спроведување на тестот за штетност.

Во насока на горекажаното е и одредбата од член 38 од Законот за слободен пристап, која за прв пат предвиде ослободување од кривична одговорност на вработен во државна администрација кој ќе даде заштитена информација, доколку таа е од значење за откривање на злоупотреба на службена положба и коруптивно однесување, како и за спречување на сериозни закани за здравјето и животот на луѓето и загрозување на животната средина. Иако, целта и суштината на оваа одредба се разбирливи и прифатливи, нејасно е зошто се исклучуваат од одговорност само вработените во државната администрација, а не и останатите, односно вработените во сите јавни органи, а особено овластените службени лица, кои по природата на работата најчесто ќе се судираат со информации со одреден степен на тајност.

ПРЕПОРАКА:

Измена на член 38 со цел ослободување од кривична одговорност на вработените кај сите јавни органи, кои би можеле да откријат заштитена информација.

ЖАЛБЕНА ПОСТАПКА

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas! Па макар и да недостига сила, сепак, треба да се пофали волјата!

Рокови за поднесување жалба

Доколку барањето е одбиено или граѓанинот не добие никаков одговор по истекот на 30-те, односно 40-те дена во случаите кога рокот му е продолжен, граѓанинот има право на жалба до Комисијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер.³⁶

Во рок од 8 дена, од денот на приемот на актот, граѓанинот треба да поднесе жалба ако: (а) граѓанинот не е задоволен од информацијата која ја добил, односно одговорот не се однесува на барањето, (б) кога имателот во целост или делумно го одбие барањето и (в) кога граѓанинот не добил никаков одговор (молчење на администрацијата).

Во првите два случаи, јасна е интенцијата на законодавецот рокот да биде краток, бидејќи се работи за случаи каде што правото е ограничено, односно граѓанинот не е задоволен од одговорот. Па логично е да се очекува, граѓанинот во краток рок да реагира поднесувајќи жалба.

Меѓутоа, третиот случај, во најмала рака, е штетен за граѓаните, и затоа нашите најголеми забелешки се однесуваат за овој рок. Имено, тешко е да се образложи како може воопшто овој рок да постои, бидејќи истиот тече „од денот на приемот на актот“, а во овој случај акт нема, бидејќи администрацијата молчи. Па се прашуваме, како може овој рок воопшто да почне да тече? Дополнително, утврдувањето на рок за жалба кај молчење на администрацијата, кога граѓанинот не бил „удостоен“ со одговор од страна на имателот, го доведува во ситуација граѓанинот да води внимателна евиденција за тоа колку дена се поминати откако е поднесено барањето, односно откако јавниот орган требало да одговори.

³⁶ За потсетување види стр. 14-17

Ако ги пропушти осумте дена што му се дадени, граѓанинот останува без правна заштита – односно неговата жалба ќе биде отфрлена како ненавремена.

Ова е во спротивност и со ЗОУП кој (правилно) не предвидува рок за поднесување жалба против молчење на администрацијата од неколку причини: прво, се има предвид можноста на надлежниот орган навистина да му е потребно повеќе време од пропишаното да го заврши започнатиот предмет, а од волјата на странката зависи дали таа ќе почека уште извесен период или веднаш ќе се одлучи за вложување жалба; второ, свеста за тоа дека во секое време може да биде поднесена жалба против нерешавањето на одреден предмет влијае врз одговорноста и работата на службеното лице која во случај на 8-дневен рок не постои; трето, странката нема никаква обврска да ги брои деновите од поднесувањето на барањето, за да не ѝ се случи да го пропушти рокот за поднесување жалба, па поради таквото пропуштање таа да биде казнета за неработењето на тој орган.³⁷ Бројни се случаите кога во 8-те дена што Законот за слободен пристап ги предвидува, граѓанинот објективно бил спречен да поднесе жалба.

Затоа, нè чуди праксата на Комисијата, во случај на молчење на администрацијата, да ја отфрла жалбата како ненавремена, кога е поднесена жалбата по истекот на рокот од 8 дена. Така, на пример, во едно решение на Комисијата таа наведува дека „законскиот рок за доставување на бараната информација од страна на имателот истекува на 15 април 2007, а законскиот рок за поднесување на жалбата на 23 април 2007“. Во тој случај, Комисијата цени дека граѓанинот кој поднел жалба на 4 мај 2007 не го запазил законскиот рок за поднесување жалба! За чудење е овој став на Комисијата и се прашуваме како проценила дека рокот е истечен, бидејќи Законот за слободен пристап е јасен, рокот тече „од денот на приемот на актот“, а во овие случаи акт нема. Имајќи предвид дека повеќе од една третина од барањата не добиваат никаков одговор, сметаме дека треба да се применат одредбите од ЗОУП, како поповолни за граѓаните, и да нема рок за поднесување жалба во случај на молчење на администрацијата.

Законот предвидува уште еден рок, рок од 15 дена, кој важи во случаи кога јавниот орган го одбил барањето. Ова е во спротивност со одредбата, за истиот случај, да важи рок од 8 дена (гореспоменато под б). Ваквата колизија на одредбите од Законот за слободен пристап доведува до проблеми во праксата, кои го отежнуваат остварувањето на правото. Законодавецот треба да биде внимателен при утврдувањето рокови, бидејќи најчесто токму од нив зависи остварувањето на правата.

На крај, сакаме да се осврнеме на одредбата од Законот за слободен пристап, која утврдува дека јавниот орган кој не располага со одредена информација, за тоа само го известува граѓанинот. Во

37 Види: Б. ДАВИТКОВСКИ, А. ПАВЛОВСКА-ДАНЕВА, Коментар на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, ФИОМ, Скопје, 2006.

овие случаи, на граѓанинот му е ускратено правото на правна заштита, бидејќи против известување не може да се поднесе ниту жалба, ниту тужба.

Поднесување жалба

Прашањето до кого ја поднесува граѓанинот жалбата претставува дилема сама за себе. Во Законот за слободен пристап јасно е кажано дека таа се поднесува до Комисијата. Но, Законот за општа управна постапка (ЗОУП), кој се применува за сè она што не е регулирано во Законот за слободен пристап, содржи одредби со кои поинаку се регулира поднесувањето жалба. Така, ЗОУП утврдува дека жалбата треба да се поднесе преку јавниот орган. Комисијата, овие одредби ги презема во Упатството.³⁸ Претпоставуваме дека Комисијата го прифатила начинот на поднесување од ЗОУП, бидејќи така му се остава можност на јавниот орган, откако ќе ја прими жалбата, да се „премисли“ и да го преиначи своето решение, без да чека Комисијата да реши по жалбата. Од друга страна, се чини дека ваквиот став на Комисијата ја компликува работата, бидејќи граѓанинот е во дилема каде да ја поднесе жалбата: дали директно до Комисијата – како што утврдува Законот за слободен пристап; или преку јавниот орган против кого ја поднесува жалбата – како што утврдува Упатството.

Набљудувањето покажа дека поднесувањето жалби преку јавните органи е ефикасно во случаи на молчење на администрацијата, каде дури во 65% од случаите, јавните органи веднаш ја доставуваат информацијата. Така, на пример, Министерството за внатрешни работи ја достави бараната информација, веднаш по поднесувањето на жалбата, без да чека решение на Комисијата. Од друга страна, во останатите случаи ваквото решение се покажа „несреќно“, бидејќи јавните органи воопшто не ја препраќаа жалбата до Комисијата, односно ја „чуваа во фиока“. Со тоа, таа не може да постапува по жалбата, а за граѓаните се предизвикуваат дополнителни трошоци, бидејќи Комисијата не одлучува по жалбата, патие мора да ја „потсетат“ со ургенција.³⁹ На пример, за барање поднесено до Министерството за одбрана граѓанинот беше принуден да поднесе ургенција до Комисијата за поднесената жалба, на што доби одговор дека Комисијата има недостиг од потребните предметни списи. Иронијата да биде уште поголема, во меѓувреме, Министерството му го прати одговорот на граѓанинот, без да ја извести за тоа Комисијата која дополнително ја уважи жалбата и го задолжи имателот да ја даде.

38 Упатството е подзаконски акт, кој го донесува Комисијата со цел да се разработи Законот за слободен пристап, односно да се утврди начинот и постапката за спроведување на законот.

39 Ургенцијата е поднесок што граѓанинот го поднесува до второстепениот орган (Комисијата) доколку не донесе решение во предвидениот рок (15 дена). Ургенцијата (или повторното барање) се доставува за да се „потсети“, органот дека не донел решение во предвидениот рок, и му се остава дополнителен рок од 7 дена за да донесе решение (член 22 од Законот за управните спорови). По ова граѓанинот има право да поведе управен спор, како жалбата да е одбиена.

Рок за одлучување по жалба

Комисијата е должна да одлучи по жалбата во рок од 15 дена, од приемот на жалбата. Рокот кој е даден за одлучување на Комисијата за овој вид постапка, кога се бара остварување на право, е за поздравување. Идејата за кусиот рок во постапувањето е да се постигне поголема брзина, итност и ефикасност. Но, како што споменавме горе, во Упатството, Комисијата се повикува на одредбите на ЗОУП, и го упатува граѓанинот жалбата да ја поднесе преку органот од каде не добил одговор. Во овој случај, граѓанинот не знае од кога тече рокот за одлучување на Комисијата, бидејќи не знае кога јавниот орган ќе ја достави жалбата до Комисијата. И во практиката овие 15 дена се развлекуваат на еден месец, па и повеќе, особено ако жалбата воопшто не биде препратена, што често и беше случај. Ова е во спротивност со првичната идеја на законодавецот за брзина при добивањето на информациите. Така, на пример, Агенцијата за електронски комуникации не ја препрати жалбата до Комисијата. Па, Комисијата се наоѓа во ситуација да доставува допис до граѓанинот во кој „констатира дека не може да постапи поради недостиг на потребните предметни списи, за постапување по жалбата“.⁴⁰ Во овие ситуации граѓанинот е изложен на дополнителни трошоци, бидејќи испратил ургенција за постапување по истекот на рокот, а воедно и му се ускратува правото да добие и најрутинска информација. Поради неможност да постапува, Комисијата не може да донесе решение и граѓаните се принудени да поднесат тужба до Управниот суд. Во периодот од мај 2007 година до објавувањето на извештајов граѓаните не можат да го остварат ни правото на судска заштита, бидејќи сè уште не е формиран Управниот суд на Република Македонија.

ПРЕПОРАКИ:

Да се изедначат роковите за поднесување жалба на 15 дена.

Да се избрише рокот од 8 дена за поднесување жалба во случај на молчење на администрацијата, и да се применува одредбата од ЗОУП, според која жалбата поради молчење на администрацијата не може да биде ненавремена.

Комисијата да го усогласи Упатството со Законот за слободен пристап и да предвиди жалбите да се доставуваат директно и без исклучок до Комисијата.

⁴⁰ Известување бр. 07-325/2 од 20.06.2007 год.

Досегашна пракса на Комисијата

Во трите фази на набљудувањето, до Комисијата беа поднесени вкупно 149 жалби.⁴¹ Односно против одлуките на локално ниво 44 жалби, а против одлуките на централните органи 105 жалби.

Од поднесените 44 жалби до Комисијата против одлуките на општините во 38% (17 случаи) веднаш реагираа и доставија одговор, а останатите (дури 93% од поднесените жалби) добија одговор пред истекот на рокот за Комисијата од 15 дена, односно без одлука од страна на Комисијата.

Првите одлуки на Комисијата, во нашето набљудување, беа донесени во септември 2007, создавајќи правна пракса. Па така за поднесените 105 жалби, Комисијата донесе 39 решенија, односно реши 37% од поднесените жалби. Во 31 решение таа ја уважи жалбата, каде во половина од нив го задолжува јавниот орган да ја даде информацијата, а останатите 15 ги врати на повторно постапување. За нас проблематични се овие 15 решенија на Комисијата во кои таа предметот го враќа на повторно одлучување. Не можевме да ги утврдиме критериумите по кои Комисијата ја прави разликата и едни јавни органи директно ги задолжува да ја дадат информацијата, а на други им ги враќа предметите на повторно постапување. Лоша е оваа пракса на Комисијата, особено ако се побарани информации кои треба да бидат јавно достапни. Таков беше примерот со Регулаторната комисија за енергетика, до која Комисијата го врати предметот на повторно постапување за побарана листа на информации од јавен карактер! Очигледно е дека Комисијата само треба да го задолжи јавниот органот да ја даде информацијата. Жалбите кои се доставуваат до Комисијата се однесуваат само на ограничување на правото на пристап до информации, затоа се чини логично во случај кога ја уважува жалбата таа да го задолжува јавниот орган да ја даде информацијата.

Набљудувањето покажа позитивни резултати во работата на Комисијата кога одлучува по жалбите за одбиен пристап од парламентарните политички партии. Имено, од нив беа побарани информации кои се однесуваат на нивното материјално-финансиско работење и донациите кои ги добиле за изминатата година. Од 26 поднесени барања, во 16 случаи политичките партии молчеа. За половината, односно за 8 од нив беа поднесени жалби, кои Комисијата во целост ги уважи.

Извештај на Комисијата

Една од надлежностите на Комисијата е да донесува извештај за спроведувањето на Законот за слободен пристап. Овој извештај таа го подготвува врз основа на добиените податоци од извештаите од јавните органи за претходната година. Значи, јавните органи имаат обврска да ѝ достават на Комиси-

41 Види фуснота бр. 26

јата годишен извештај до 31 јануари 2007 година, а таа откако ќе подготви заеднички извештај има обврска да го достави до Собранието на Република Македонија, најдоцна до 31 март. Истиот, откако ќе биде усвоен од Собранието, се објавува на собраниската_веб страница. За жал, до завршувањето на оваа анализа, во октомври 2007 година, граѓаните не се во можност да се запознаат со извештајот на Комисијата за 2006 година, бидејќи тој сè уште не е разгледан од Собранието на РМ. Ироничен е фактот што Комисијата⁴² толкува дека документот не е од јавен карактер, додека Собранието не го усвои извештајот! Се прашуваме кој тоа нас нè штити од затвореноста на јавните органи?

Други надлежности на Комисијата

Прекршоци. Надлежноста на Комисијата да се грижи за спроведувањето на одредбите од Законот за слободен пристап значи и можност на Комисијата да ги изрекува казнените одредби кои се предвидени во Законот за слободен пристап. Со цел непречено да се изрекуваат казнените одредби, сегашниот закон треба да се преформулира и прецизира согласно новиот Закон за прекршоци. Имено, Законот за прекршоци од 2006 година предвидува право за државните органи, самите да изрекуваат прекршоци во прекршочна постапка, која тие ќе ја спроведат и за нив да определат санкции, т.е. глоба во определен износ. Оваа нова надлежност им припаѓа на органите на државата кои и до донесувањето на Законот за прекршоци, со посебен закон беа изрично овластени да иницираат поведување прекршочна постапка заради спроведување на одредбите на посебниот закон. Оттука, заради ефикасно спроведување на одредбите на Законот за слободен пристап, сметаме дека е потребно со неговите измени и додолнувања оваа одредба да биде дополнета со изрично овластување на Комисијата да ги изрекува прекршочните санкции.

Обука. Комисијата има обврска да врши едукативна дејност и да спроведе обуки за јавните органи заради полесно овозможување пристап до информациите. Државната и општинската администрација, како и јавните службеници и вработените во јавната управа требаше да имаат обука на која ќе бидат информирани за нивните обврски ефикасно и навремено да одговараат на барањата за информации. Оваа обврска Комисијата требаше да ја исполни најдоцна до август 2006 година, но одредбата остана само обврска на хартија, бидејќи Комисијата немаше предвиден буџет за спроведување на обуките, ниту пак успеа да добие финансии од донатори за да ги реализира обуките. Истражувањето покажа дека ова придонесе за низа недоследности и пропусти во работата на службените лица. На пример, граѓанинот не е во можност да поднесе барање доколку службеното лице не е на работа, или службеното лице не му овозможува пристап до информација, бидејќи не прави разлика помеѓу „документ“ и „информација од јавен карактер“. На барање од граѓанинот за вкупни годишни телефонски

42 Решение на Комисијата бр. 07-460/6

трошоци на определена институција, службеното лице од него бара тоа да го стори на 12 различни барања (поединечно за 12 месеци), бидејќи тој смета дека Законот за слободен пристап се однесува само на документи (пр., телефонските сметки).

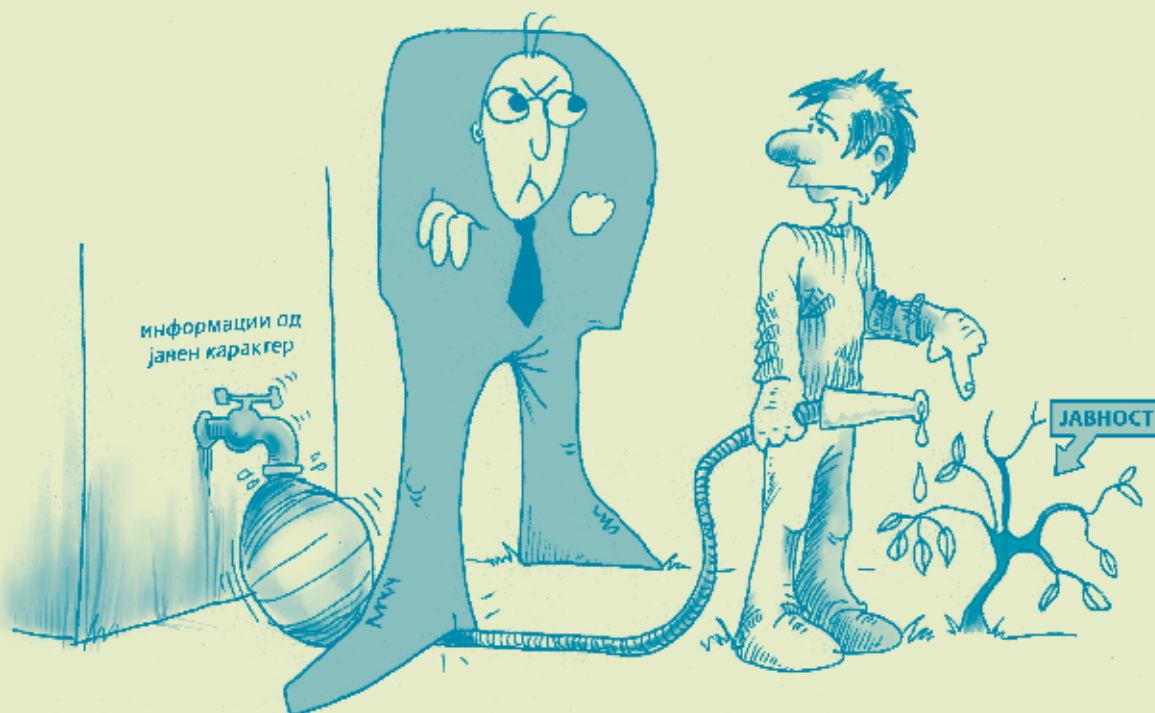
ПРЕПОРАКА:

Итно да се спроведе обуката за службените лица. Јавните органи мораат доследно да го применуваат Законот за слободен пристап, за да обезбедат сите граѓани под еднакви услови да добијат пристап до информации. Со тоа би се одбегнале и ситуациите во кои на исто прашање едни граѓани добиваат одговор, а други не, односно од едни јавни органи добиваат информација, а од други не за исти или слични барања.

Упатство. Во Упатството на Комисијата е наведено дека при поднесувањето на барањето службеното лице кај имателот на информацијата пополнува посебен образец со кој потврдува дека го примил барањето, како и дека наплатил надоместок во одредена висина. Овој посебен образец е единствениот доказ за граѓанинот дека поднел барање за слободен пристап до информации. Информациите кои ги содржи образецот се: број на барањето, ден на прием, име и презиме на службеното лице, до кого е проследено барањето, одредени трошоци и потпис од службеното лице. Никаде во образецот не се потврдува формулацијата на прашањето во барањето и во случај кога од добиениот одговор граѓанинот не е задоволен тој нема доказ што барал, сè додека Комисијата не добие увид во комплетните списи. Но ако имателот го изгуби барањето, како што беше во случаите со Министерството за образование и наука на РМ и Агенцијата за млади и спорт, тогаш граѓанинот е во неповолна ситуација - ќе мора одново да го поднесе барањето.

ПРЕПОРАКА:

Да се смени Упатството, и поинаку да се реши начинот на кој јавните органи го потврдуваат приемот на барањата. Веќе воспоставените практики, како, на пример, приемен печат или повратница од пошта можат да служат како основа при решавање на проблемот.

КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ – ДРЖАВАТА САМА НЕ САКА ДА СЕ КАЗНИ!

Законодавецот заради успешно спроведување на Законот за слободен пристап, предвидел казнени одредби за неисполнување на обврските на јавните органи или погрешна примена на Законот за слободен пристап. Имајќи ја предвид досегашната инертноста на имателите, законодавецот навистина утврдил парична казна онаму каде што праксата покажа дека постојат најголеми повреди на правото. За жал, во првата година од примената на Законот за слободен пристап, не беше казнето ниту едно одговорно лице или службено лице за посредување со информации. Затоа, се чини логично да се искористи можноста за директно изрекување прекршочни санкции од страна на државните органи заради поефикасно водење прекршочна постапка и зголемување на ефикасноста на постапувањето по овој закон. Во ваков случај, граѓаните при поднесувањето жалба до Комисијата ќе можат истовремено да иницираат и изрекување санкција. Дополнително, средствата што Комисијата би ги прибрала од изречените прекршоци, ќе ѝ овозможат реално да ги спроведува активностите за промоција на ова право во Република Македонија, за што досега ѝ недостигаа средства.

ПРЕПОРАКА:

Усогласување на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер со Законот за прекршоци и проширување на надлежностите на Комисијата за директно изрекување прекршочни парични санкции пропишани со Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

САНКЦИЈА	ЗА ШТО?	КОМУ МУ СЕ ИЗРЕКУВА?
30.000-50.000	Недавање на информација согласно Законот за слободен пристап Ќе се одобри или одбие пристап спротивно на одредбите на Законот за слободен пристап	Кој било што ќе ја донесе одлуката
20.000-40.000	Нема да определи службено лице за посредување со информации (до јуни 2006 година)	Одговорното лице
20.000-50.000	Нема да води и ажурира евиденција на информации со кои располага и нема да ги објавува на соодветен начин	Одговорното лице
20.000-40.000	Нема да обезбеди и определи просторија за увид	Одговорното лице
20.000-50.000	Нема да укаже помош на граѓанинот при барањето на информациите	Службено лице за посредување со информации
20.000-50.000	Во предвидениот рок неосновано не ја посредува информацијата	Службено лице за посредување со информации
20.000-50.000	Нема да достави документи до Комисијата или ќе спречи увид од страна на Комисијата во жалбена постапка	Одговорното лице
5.000-30.000	Нема да подготви годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап и нема да го достави до Комисијата	Одговорното лице

ПРИЛОЗИ

Прилог 1: Методологија на набљудувањето

Методологијата за набљудувањето беше подготвена од Иницијативата за правда при Отворено општество од Будимпешта во соработка со Томас Патрик Карсон (експерт од областа на методологиите во статистичките проучувања), но приспособена од ФИООМ специјално за потребите на македонскиот закон. Таа беше приспособена со цел да се оцени дали одредбите содржани во Законот за слободен пристап се применуваат во пракса и дали тие се во согласност со меѓународните стандарди. Методологијата е ефикасен инструмент кој овозможи анализа на индикаторите за пристап до информациите, како и компаративна анализа на транспарентноста на различните институции. Во периодот од 1 февруари до 1 септември 2006 година, кога Законот за слободен пристап беше усвоен, но со одложена примена, беше спроведено пилот набљудување во 31 општина. Беа поднесени 275 барања кои подоцна придонесоа за подобрувањето на методологијата и нејзино проширување.

Процесот на набљудувањето опфати три фази. Две на локално ниво, во септември и октомври 2006 и една на централно ниво во март 2007 година. За целите на набљудувањето на локално ниво ФИООМ формираше експертска работна група која селектираше 31 општина. При селекцијата на општините се внимаваше на опфатот на општини со различна етничка и политичка структура, број на жители, разлика во нивната географска поставеност и територијална големина, како и градска и рурална средина. Набљудувањето ги опфати општините: Гевгелија, Делчево, Пехчево, Тетово, Струмица, Карбинци, Штип, Велес, Битола, Вранештица, Зајас, Кичево, Пласница, Осломеј, Другово, Дебар, Центар Жупа, Свети Николе, Куманово, Липково, Аеродром, Бутел, Ѓорче Петров, Гази Баба, Карпош, Кисела Вода, Центар, Сарај, Чаир, Шуто Оризари и Град Скопје. Во двете фази на локално ниво беа поднесени вкупно 393 барања.

На централно ниво беа набљудувани 73 институции, а беа поднесени 236 барања. Од институциите беа опфатени: Собранието на РМ, Владата на РМ, министерствата во РМ, Секретаријатот за европски прашања, Државниот архив на Република Македонија, Државниот завод за статистика, Државниот завод за геодетски работи, Републичкиот завод за здравствена заштита, Државната комисија за спречување корупција, Дирекцијата за храна, Дирекцијата за заштита на личните податоци,

Дирекцијата за безбедност на класифицирани информации, Центарот за управување со кризи, Градскиот завод за здравствена заштита, Заводот за урбанизам на РМ, Државниот завод за ревизија, Управата за јавни приходи, Бирото за стокови резерви, Бирото за лекови, Централниот регистар на РМ, Комисијата за односи со верските заедници и религиозните групи, Регулаторната комисија за енергетика, од агенциите: Агенцијата за електронски комуникации, Агенцијата за млади и спорт, Агенцијата за иселеништво, Агенцијата за вработување, Агенцијата за развој и инвестирање, од јавните претпријатија: ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор, ЈП Градски паркинг, ЈП Македонски железници, ЈП Македонски шуми, ЈП за управување и заштита на повеќенаменско подрачје, „Јасен“, како и Нотарската комора на РМ, Лекарската комора на РМ, Комората на медијатори, Јавното правобранителство на РМ, Јавното обвинителство на РМ, Судскиот совет на РМ, Уставниот суд на РМ, Врховниот суд на РМ, Апелационен суд Скопје, Народниот правобранител, Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, Универзитетот на Југоисточна Европа – Тетово и 16-те парламентарни политички партии.

Набљудувањето беше дизајнирано на таков начин што поднесените барања за пристап до информациите се однесуваат на информации кои имателите ги поседуваат или треба да ги поседуваат. Се внимаваше бараните информации да не се информации кои вообичаено би се очекувало да не се достапни, односно да се под посебен заштитен режим. Следствено на тоа, набљудувањето не ја испитуваше примената на исклучоците, туку имаше за цел да создаде компаративен преглед на постојните информации кои вообичаено би биле достапни. Така, барањата за слободен пристап до информациите беа структурирани во три категории: (1) рутински или обични барања, (2) сензитивни барања и (3) тешки барања, за кои беше потребно подолго време и ангажираност на имателот на информацијата.

Важно е да се напомене дека барањата беа поднесени од физички лица, граѓани на Република Македонија, обучени за постапката и правата од Законот за слободен пристап. Целта на ваквиот пристап во методологијата беше да се избегне евентуалниот притисок кај јавните органи кој би покажал нереална отвореност од сознанието дека станува збор за набљудување од невладиниот сектор, медиумите или деловниот сектор.

Процесот на набљудување започнува со поднесување барање за слободен пристап до информациите во писмена форма. Можноста дадена во Законот за слободен пристап барањата да се поднесуваат и усно не беше тестирана. Граѓаните во однапред определена временска рамка, од 10 работни денови, во три наврати (септември и октомври 2006 и март 2007 год.) поднесуваа барања до јавните органи, при што ги забележуваа: односот на лицата за посредување со информации, помошта која неопходно треба да им ја укажат, опременоста на институциите со подзаконските акти (како, на пример, поседувањето

на образецот за поднесување на барањето) и почитувањето на актот со кој се утврдува надоместокот за материјалните трошоци за дадената информација. Методологијата, исто така, постави стандарди за однесувањето на граѓаните: во текот на обуките тие беа поучени да ги поднесуваат барањата до пладне, за да се избегне евентуално периодот кога јавните органи не работат со странки. Граѓаните ги доставуваа одговорите, по што резултатите се ставаа во заедничка база на податоци.

Софтверот за набљудување на слободниот пристап до информации (заедничката база на податоци) на Иницијативата за правда од Будимпешта вклучува едноставни команди кои се лесни за употреба и функционална база на податоци која овозможува следење на клучните стадиуми на барањето за информации од јавен карактер, од неговото поднесување до добивањето на одговорот, преку одбивањата и жалбите. Собраните информации беа внесени во базата на податоци со што се овозможи резултатите да бидат централно анализирани. Софтверот генерира статистика на резултатите од набљудувањето и ја олеснува споредбата на податоци во рамките на имателите и меѓу нив. Последниот чекор во процесот беше анализата на податоците за идентични барања. беше спореден третманот на едно исто прашање кај различни иматели.

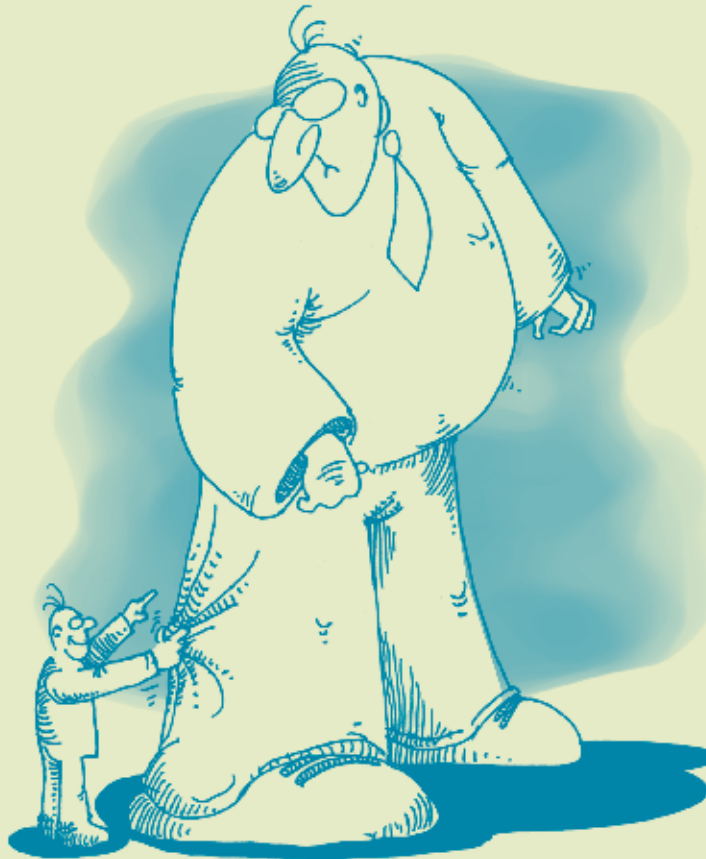
Резултатите кои ги добивме се групирани во следниве главни категории:

Добиени информации: Бараните информации се доставени писмено. Информациите кои се добиени се одговор на прашањето и се, главно, целосни.

Делумен пристап: Документите се доставени со делови кои се затемнети или дел од информациите се „отстранети“. Сè додека Законот за слободен пристап јасно ги посочува причините за достапност на некои информации, делумниот пристап се смета за соодветен одговор.

Писмени одбивања: Одбивањето да се обезбеди бараната информација треба да биде во писмена форма во форма на решение и да ги наведе причините за достапност до информациите. Писмените одбивања обезбедуваат основа за поднесување жалба, па затоа се корисни дури и кога не се соодветни (на пример, кога причините за одбивањето се несоодветни или не се посочени или кога формата за одбивање е со „известување“).

Препраќање: Институцијата или: (а) обезбедува писмен одговор кој го упатува граѓанинот до друга институција, или (б) го доставува барањето до друга, соодветна, институција. Вториот начин е соодветен одговор, ако институцијата што го добила оригиналното барање е очигледно точната локација за информациите.

И малиот брат го гледа големиот!

Информации кои ги држи, но не ги креирал: Имателот на кој му пристапивме беше точното место за бараните информации, бидејќи ги држи и покрај тоа што не ги има креирано. Соодветниот начин на постапување е овој имател да го даде одговорот и да овозможи пристап до информациите, а не да го препрати граѓанинот кај имателот кој ја креирал информацијата. Во нашиот конкретен случај, одговорот кој дополнително му беше даден на граѓанинот беше: „Не располагаме со информациите“.

Неадекватен одговор: Доставените информации се во голем дел нецелосни, нерелевантни или незадоволителни на некој друг начин, демонстрирајќи занемарување на правото за пристап до

информации. На пример, „неадекватен одговор“ беше забележан кога имателот го упати граѓанинот бараната информација да ја добие од веб страницата, за да му достави потоа, по уважена жалба, копија од истата по сознанието дека информацијата не е поставена на веб страницата. Или беа доставени куп документи кои не го содржеа одговорот на специфично барање или, пак, граѓанинот беше известен дека станува збор за класифицирана информација за интерна употреба, а по уважена жалба истата беше доставена во целост.

Премолчено одбивање: Оваа категорија ги опфаќа имателите кои не дале никаков одговор, односно на овие барања администрацијата молчи. Во овој случај, нема формално одбивање и информации не се доставени. Овој резултат е забележан по истекот на временскиот рок за одговарање на барањето.

Неможност да се поднесе: Едно барање се обележува како „неможно да се поднесе“ кога граѓанинот не може да го поднесе лично барањето. На пример, некои граѓани не можат да зборуваат со лицето за посредување со информации, бидејќи тоа лице или не е назначено или е отсутно, „на состанок“, па граѓанинот барањата ги поднесува по пошта за што плаќа дополнителни материјални трошоци.

Задоцнети одговори: Одговорите кои се доставени по истекот на законскиот рок, оваа анализа ги смета за добиени одговори, но за нив сепак е поднесена жалба до второстепениот орган. Одлучивме да ги класифицираме задоцнетите одговори како несоодветни, бидејќи: (а) навремениот одговор е важен елемент на правото да се добијат информации и (б) сакавме да обезбедиме конзистентност во архивирањето на резултатите.

Прилог 2: Листа на барања и листа на набљудувани институции со краен резултат

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Влада на РМ	Колку пари вкупно државата потрошила за одбрана на обвинетите во Хаг во 20006 година?	4/4/2007	молчење на администрација	со Ургенција	молчење на администрација	ТУЖБА
	Финансиска конструкција на кампањата Invest in Macedonia, new Business haven in Europe	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата СЕ ОДБИВА	ТУЖБА
	Договорот на Владата за продажба на Македонски телекомуникации	3/16/2007	молчење на администрација	со Ургенција	молчење на администрација	ТУЖБА
	Договорот на Владата за продажба на рафинерија Окта	3/19/2007	молчење на администрација	со Ургенција	молчење на администрација	
	Одлуката на Владата за поделба на ЕСМ на ЕЛЕМ, МЕПСО и ЕВН	3/21/2007	молчење на администрација	со Ургенција		На 18 јуни Генерален секретаријат на Влада го препраќа барателот до број на Сл. весник
	Одлуката на Владата за формирање на Комисија која врши оцена на историската, научната и културната вредност на досиеја (член 16 и 17 од Закон за постапување со досиеја за лица водени од службата за државна безбедност, Службен весник на РМ бр. 52/2000.)	3/23/2007	молчење на администрација			на 12 јули 2007 Генералниот секретаријат доставува копија од Одлуката на Владата

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за одбрана	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/12/2007	молчење на администрација	со Ургенција	22.06.2007, Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување.	
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување.	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција	на 15 јуни Комисијата праќа известување дека ги нема списите по предметот	одговор е добиен на 14 август 2007
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	молчење на администрација	со Ургенција	На 22 јуни, Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	
Минист. за одбрана	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	молчење на администрација	со Ургенција	На 15 јуни, Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави бараната информација	одговор е добиен на 6 јули 2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за одбрана	Колку и кои објекти (касарни) Министерството ги има отстапено на користење или предадено во сопственост на други	3/21/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор е добиен на 11 септември
	Договорот на Министерството за давање под наем на воениот базен во општина Аеродром.	4/2/2007	08.05.2007, одбиен пристап, класифицирана информација	со Ургенција	7.08.2007, Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	одговор е добиен на 5 октомври 2007
Минист. за внатр. работи	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/13/2007	4/2/2007			
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	4/18/2007			
	Копија од документ – Оддел за организиран криминал изготвен од тим што работи на реформите во МВР	3/20/2007	12.04.2007, одбиен пристап, класифицирана информација			
Минист. за внатр. работи	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	23.04.2007, се уште е во подготовка			
	Колку пати и колку вкупно лица Министерството на барање на ЈО на РМ дало на располагање овластени службени лица во 2006 година?	3/23/2007	02.04.2007, делумен одговор			одговор е добиен на 31 мај 2007
	Колку кривични пријави за корупција и организиран криминал се поднесени до ЈО во 2005 и 2006 год?	4/4/2007	4/20/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за правда	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/22/2007	4/20/2007			известување дека информацијата не им е подготвена
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/28/2007	молчење на администрација	со Ургенција	молчење на администрација	ТУЖБА
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/19/2007	4/23/2007			
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	4/14/2007			
	Решение за состав на работна група за подготовка на Закон за Агенција за борба против организираниот криминал и нацрт текст на Законот.	3/21/2007	4/23/2007			
	Број на извршени убиства, самоубиства и бегства во рамките на Казнено поправните домови (установи) во текот на 2006 година	3/23/2007	4/23/2007			
Минист. за надвор. работи	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/14/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 20.06.2007
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/16/2007	5/10/2007			
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 04.09.2007
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/19/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор е добиен на 22.05.2007
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	3/20/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за надвор. работи	Колкав е бројот на државите и кои се тие кои ја имаат признаено Република Македонија под нејзиното уставно име до 31 декември 2006 година?	3/21/2007	одбиен пристап, класифицирана информација		Жалбата СЕ ОДБИВА	ТУЖБА
	Во кои држави Република Македонија има во своја сопственост дипломатско-конзуларни-претставништва и со колкава вредност се проценети истите?	2/23/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 7.05.2007
Минист. за труд и социјална политика	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД.	3/13/2007	3/27/2007	со Ургенција	молчење на администрација	
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	3/29/2007			
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/13/2006	3/26/2007			
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/22/2007	3/30/2007			
	Листа на информации од јавен карактер.	3/20/2007	молчење на администрација			одговор на 18.05.2007
Минист. за труд и социјална политика	Колкав е бројот на граѓани корисници на социјална помош во РМ во текот на 2006 година?	3/22/2007	4/8/2007			
	Колку вкупно жалби се поднесени до министерството против одлука за износ за надомест на средства по основ на породилно отсуство во текот на 2006 година	3/23/2007	3/27/2007	со Ургенција		имателот го преупатува до друг имател, без да го препрати барањето. Одговор добиен на 3.08.2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за финансии	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД.	3/12/2007	4/30/2007			
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор добиен на 14.05.2007
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	4/24/2007			
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/19/2007	4/20/2007			
	Листа на информации од јавен карактер	3/13/2007	3/26/2007			
	Нацрт текст на Законот за финансиска полиција	3/23/2007	4/19/2007			
	Финансиска конструкција на кампањата за промоција на платежните картички (кредитни и дебитни).	3/23/2007	молчење на администрација			одговор добиен на 27.04.2007
Минист. за образование и наука	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	молчење на администрација			жалбата е повлечена поради доставен одговор на 17.05.2007
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	молчење на администрација	со Ургенција	молчење на администрација	ТУЖБА
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/20/2007	3/28/2007			
	Листа на научни авторски трудови и истражувања финансирани од Министерството во текот на 2006 година	3/21/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 5.06.2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за образование и наука	Буџет со буџетски ставки наменети за хидробиолошки институт Охрид за 2007 година	3/23/2007	11.04.2007, одбиен пристап, информациите немаат јавен карактер	со Ургенција	Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно одлучување	одговор е добиен на 22.06.2007
Минист. за економија	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД.	3/13/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се ОДБИВА	ТУЖБА
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/16/2007	4/24/2007			
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/19/2007	3/26/2007		Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно одлучување	
	Листа на информации од јавен карактер	4/11/2007	15-3191/2 од 04.05.2007			одговор е добиен на 4.05.2007
	Колку финансиски средства министерството има потрошено за набавка на компјутерска опрема за 2006 година?	3/23/2007	4/19/2007			
Минист. за земјоделство, шумарство и водостопанство	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД.	3/12/2007	4/11/2007			
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	4/19/2007			
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	3/22/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за земјоделство, шумарство и водостопанство	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/20/2007	3/21/2007			
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	3/21/2007			
	Листа на пестициди кои се забранети за користење во земјоделите	3/22/2007	4/12/2007			
	Одлука за распределба на државно земјоделско земјиште од 2006 год	3/23/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно одлучување	
Минист. за транспорт и врски	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДИФИД	3/13/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 31.05.2007
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	4/24/2007			
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година?	3/19/2007	4/5/2007			
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	молчење на администрација			одговорот е добиен на 8.06.2007
	Колку средства се потрошени за обиколницата Скопје заклучно со 28 февруари 2007 и план за негова временска реализација	3/23/2007	4/3/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за здравство	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/12/2007	3/21/2007			
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување.	3/15/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 2.05.2007
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	молчење на администрација			известување по жалба 18-6968/2 од 22.05.2007
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/19/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор е добиен на 9.07.2007
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	
	Колку лица се заболени од ХИВ/СИДА во РМ (новозаболени и постојна состојба) до денеска и доколку има која е проценката за нерегистрирани – заболени од ХИВ/СИДА?	3/21/2007	молчење на администрација			со известување го преупатуваат барателот
	Кои се најчести причини за смртност во РМ	3/23/2007	со известување го упатува кај друг имател			одговор е добиен на 15.08.2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за култура	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување.	3/15/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 30.08.2007
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	одговор е добиен на 6.08.2007
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/19/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	одговор е добиен на 6.08.2007
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор е даден на 6.08.2007
	Листа на печатени публикации, книги и издавачки куќи кои се поддржани од Министерството во текот на 2006 година	3/23/2007	молчење на администрација	со Ургенција	молчење на администрација	ТУЖБА
	Листа на споменици заштитени од втора класа кои се урнати во текот на 2005 и 2006 година	3/23/2007	молчење на администрација	со Ургенција	на 22.06.2007 Комисијата праќа известување дека ги нема списите по предметот	

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за локална самоуправа	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/12/2007	3/21/2007			
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	3/21/2007			
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/19/2007	4/2/2007			
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/19/2007	3/23/2007			
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	4/26/2007			
	Вкупниот долг на општините во РМ до 31 декември 2006	3/21/2007	4/2/2007			известување дека имател е Министерство за финансии, но не е препратено
	Дали и колку Министерството потрошило за набавка на компјутери во минатата 2006 година?	3/23/2007	4/2/2007			
Минист. за животна средина и просторно планирање	Функционална анализа на Министерството подготвена со ДФИД	3/13/2007	4/2/2007			
	Број на лица ангажирани во Министерството за 2007 година преку Агенциите за времено вработување	3/15/2007	3/22/2007			
	Стратешки план на Министерството за 2007 година	3/16/2007	3/26/2007			
	Колку вкупно денови министерот бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/19/2007	молчење на администрација			одговор е даден на 8.05.2007
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	4/5/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Минист. за животна средина и просторно планирање	Анализа за влијание врз животната средина на РЕК Битола	3/22/2007	барање за дополнување/прецизирање на барањето		Жалбата СЕ ОДБИВА	
	Анализа за влијанието на рафинерија ОКТА врз животната средина	3/23/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	одговор на 21.05.2007 дека е веќе објавена во дневните весници
Секретаријат за Европски прашања	Нацрт Implementing rules за IPA regulative	3/13/2007	молчење на администрација			решение за одбивање на пристап од 23.05.2007
	Колку финансиски средства СЕП има потрошено за кампањата „И сонцето е ѕвезда„?	3/15/2007	4/18/2007			
	Колку вкупно денови заменикот на Претседателот на Владата бил отсутен на службен пат надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/21/2007	4/26/2007			добиев одговор на 14.05.2007
	Листа на информации од јавен карактер	3/20/2007	молчење на администрација			
	Колку средства СЕП потрошило во 2006 година за набавка на компјутери за својата работа	3/21/2007	4/16/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Државен архив на РМ	Колкав е бројот на досиејата кои се отстапени на Архивот на Македонија по престанокот на важење на Законот за постапување со досиеја за лица водени од службата за државна безбедност? (Службен весник на РМ бр. 52/2000)	3/13/2007	4/23/2007	со Ургенција		одговор е добиен на 18.06.2007
	Колку стручни и научни лица од Архивот на Македонија учествуваа во работата на Комисијата која вршеше оценка на историската, научната и културната вредност на досиејата? (член 16 и 17 од Закон за постапување со досиеја за лица водени од службата за државна безбедност, Службен весник на РМ бр. 52/2000.)	3/15/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 20.04.2007
	Записници од инспекциски надзор извршени во периодот од јануари до јуни 2006 година	3/15/2007	молчење на администрација			4/20/2007
	Колку и на кого Архивот дал согласноти за уништување на документиран материјал, чиј рок за чување е истечен, во текот на 2005 година?	3/19/2007	4/27/2007			
	Колку и кои научно-информативни средства и други публикации за унапредување на заштитата, чувањето и користењето на архивската граѓа Архивот ги објавил од 2000 до 2006 година?	3/20/2007	4/28/2007			
	Колку стручни и научни работници, кои не се во работен однос со Архивот, го сочинуваат стручно-научниот совет?	3/23/2007	4/27/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Собрание на РМ	Листа на пратениците во Собранието со определена национална припадност	3/16/2007	молчење на администрација		Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	одговор е добиен на 31.05.2007
	Годишен извештај на Народниот правобранител за 2005 година	3/22/2007	4/19/2007			
	Годишен извештај за 2005 година на Дирекцијата за заштита на личните податоци	4/23/2007	4/26/2007			
Државен завод за статистика	Годишен извештај на Државниот ревизор на РМ	3/15/2007	5/4/2007			
	Висина на надомест на попишувачите за Пописот 2002 година	3/16/2007	3/19/2007			
	Листа на попишувачи за пописот 2002 година	3/22/2007	4/2/2007			
Државен завод за геодетски работи	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/20/2007	3/29/2004			
	Број на извршени промени на податоците во катастарскиот операт за земјиштето – недвижности во тек на 2006 од страна на одделението за премер и катастар Охрид.	3/16/2007	4/3/2007			
	Колку проценти од земјиштето во РМ е во податоците на катастарскиот операт за земјиштето – недвижности на РМ.	3/20/2007	молчење на администрација			одговорот е добиен 18.05.2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Биро за лекови	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/12/2007	3/15/2007			одговор е добиен на 21.07.2007
	Извештај за работата на бирото за лекови во 2005 година	3/23/2007	23.03.2007 барање за прецизирање			
Дирекција за храна	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одоговор е добиен на 15.06.2007
	Број на вработени и нивна стручна подготовка	3/20/2007	4/5/2007			
	Копија од подзаконските акти кои ја регулираат работата на Дирекцијата за храна	3/22/2007	4/4/2007			
Републички завод за здравствена заштита	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/13/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 4.05.2007
	Копија од подзаконските акти на сила донесени од Директорот на РЗЗ	3/14/2007	3/20/2007			
Агенција за електронски комуникации	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Агенција за електронски комуникации	Одлука за надомест на членовите на Агенцијата, за нивната работа	3/20/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	
Агенција за електронски комуникации	Листа на членови со стручна подготовка	3/23/2007	молчење на администрација	со Ургенција	На 25.07.2007, Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	ТУЖБА на 12.07.2007
Агенција за млади и спорт	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/12/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор е доставен во јули 2007
	Колку ќе чини ангажманот на фудбалерот Славковски со се материјални трошоци за негов транспорт	3/15/2007	молчење на администрација			
	Договорот потпишан помеѓу Агенцијата за млади и спорт и фирмата за обнова на 35-те спортски сали од објавата во 2007 година.	3/20/2007	4/4/2007			одговор со известување дека не е подготвен е доставен на 03.04.2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Агенција за иселеништво	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/22/2007	4/2/2007			
	Колку денови вкупно раководното лице на агенцијата било на службен пат надвор од државата и колку средства се потрошени од буџетот на агенцијата?	3/23/2007	3/27/2007			
Агенција за вработување	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/16/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 23.05.2007
	Број на невработени дипломирани лица со завршен: а) електро-технички факултет и б) правен факултет-Скопје	3/20/2007	4/11/2007			
	Број на организирани обуки за преквалификација во 2006 година и број на учесници	3/26/2007	4/2/2007			
Комисија за односи со верските заедници и религиозни групи	Одлука за висината на надоместот на членовите на Комисијата	3/14/2007	4/14/2007			
	Листа на членови на комисијата и нивна стручна подготовка и религијска определба	3/22/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 28.05.2007
Агенција за развој и инвестирање	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Агенција за развој и инвестирање	Годишен план за работа на агенцијата за развој и инвестирање за 2007 година	3/20/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата СЕ ОДБИВА на 11.06.2007	
	Број на вработени и нивна стручна подготовка	3/27/2007	молчење на администрација			одговорот е добиен на 23.05.2007
Регулаторна комисија за енергетика	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/12/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	одговор е добиен на 12.07.2007
	Одлуката на Владата за поделба на ЕСМ на ЕЛЕМ, МЕПСО и ЕВН	3/21/2007	3/30/2007			
	Методологија (начин, постапка) за утврдување на цената на горивата	3/23/2007	4/4/2007			
Центар за управување со кризи	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/22/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата, на 05.07.2007	ТУЖБА на 04.07.2007, одговор е даден на 20.07.2007
	Извештај за работата на центарот за управување со кризи во 2005 година	3/20/2007	4/11/2007			
	Број на вработени и нивна стручна подготовка	3/23/2007	4/11/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Државна комисија за спречување на корупција	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/12/2007	3/19/2007			
	Записник од првата седница на членовите на Комисијата од новиот состав	3/16/2007	3/26/2007			
	Одлука за висина на надомест на членовите на Комисијата	3/22/2007	3/26/2007			
Дирекција за заштита на личните податоци	Број на претставки поднесени од граѓаните на РМ во текот на 2006 година.	3/13/2007	3/26/2007			
	Број на уважени претставки од граѓаните на РМ во текот на 2006 година	3/20/2007	3/23/2007			
	Колку вкупно денови директорот на Дирекцијата бил отсутен надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/19/2007	3/23/2007			
Дирекција за безбедност на класифицирани информации	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/12/2007	3/15/2007			
	Колку вкупно денови директорот на дирекцијата бил отсутен надвор од државата во текот на 2006 година и колку средства се потрошени?	3/29/2007	4/16/2007			
	Колку вкупно средства се потрошени за телефонски разговори во текот на цела 2006 година	3/22/2007	3/27/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Завод за урбанизам на РМ	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год.	3/15/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	
	Детален урбанистички план на општина Центар	4/2/2007	молчење на администрација	со Ургенција	допис од второстепен орган	ТУЖБА
	Генерален урбанистички план на Градот Скопје	3/22/2007	молчење на администрација	со Ургенција	допис од второстепен орган	
Државен завод за ревизија	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/14/2007	4/5/2007			
	Анализа на положбата и статусот на ревизорот во другите европски земји	3/20/2007	4/17/2007			
	Врз основа на ревизорските извештаи направени од државниот ревизор за 2005 година, колкава е вкупната сума на незаконски (неправилно, ненаменски) потрошени финансиски средства од страна на институциите?	3/22/2007	4/10/2007			
Управа за јавни приходи	Колку даночни пријави од граѓаните беа поднесени за 2005 година?	3/16/2007	4/10/2007			
	Колку финансиски средства УЈП потрошила за набавка на компјутерска опрема во 2006 година?	3/21/2007	4/16/2007			препратено од Регионална дирекција во Мин. за финансии (УЈП)

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Управа за јавни приходи	Колку кривични пријави за корупција и организиран криминал се поднесени во 2007 година?	4/19/2007	молчење на администрација		молчење на администрација	
Биро за стокови резерви	Список на стоки кои се сметаат за потребни стокови резерви	3/13/2007	3/17/2007			
	Колку нафтени деривати има купено РМ за стокови резерви во 2006 година?	3/19/2007	3/23/2007			
	Која компанија (фирма) беше избрана на тендерот за купување на нафтени деривати во 2005 година?	3/20/2007	3/26/2007			
Централен регистар на РМ	Поименична листа на Агенции кои како своја дејност им е бавење и давање на консултантски услуги	3/12/2007	молчење на администрација		Жалбата СЕ ОТФРЛА	ТУЖБА
	Акт во кој е уреден начинот на заштита на личните податоци содржани во регистарот	3/16/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата СЕ ОТФРЛА	ТУЖБА
	Број на регистрирани здруженија на граѓани до 28. февруари 2007 година	4/2/2007	5/4/2007			одговор е добиен на 06.06.2007 дека информациите се од комерцијален карактер
ЈП Градски паркинг	Одлука за висината на надоместот на членовите на Надзорниот одбор	3/16/2007	4/3/2007			
	Колку средства јавното претпријатие има наплатено од паркинзите во 2006 година?	4/2/2007	4/16/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
ЈП за стопанисување со станбен и деловен простор	Одлука за висината на надоместот на членовите на Управниот одбор и надзорниот одбор	3/13/2007	4/13/2007			одговор е добиен дека информацијата не е од јавен карактер.
	Број на станови во градба, каде јавното претпријатие е инвеститор	3/16/2007	4/15/2007			
	Дали е донесена Одлука за приватизација на ЈП за стопанисување со станбен и деловен простори и ако е донесена копија од неа	4/2/2007	4/14/2007			
Македонски железници	Одлука за висината на надоместот на членовите на Управниот одбор	3/14/2007	молчење на администрација	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	
	Одлука за висината на надоместот на членовите на Надзорниот одбор	3/19/2007	молчење на администрација			
Македонски шуми	Одлука за висината на надоместот на членовите на Управниот одбор	3/14/2007	молчење на администрација			
	Одлука за висината на надоместот на членовите на Надзорниот одбор	3/19/2007	молчење на администрација			одговор е даден во јули 2007
	Годишен извештај за работењето на Македонски шуми за 2006 година	3/23/2007	молчење на администрација			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
ЈП за управување и заштитата на повеќенаменско подрачје, ЈАСЕН	Одлука за висината на надоместот на членовите на актуелниот Управен одбор	3/12/2007	16.04.2007, одговор за одбивање	со Ургенција	молчење на администрација	ТУЖБА, повлечена бидејќи е доставен одговор на 20.07.2007
	Одлука за висината на надоместот на членовите на актуелниот Надзорен одбор	3/16/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одговор е даден во јули 2007
	Записник од седницата на Управниот одбор на која е избран актуелниот претседател на Управниот одбор	3/22/2007	молчење на администрација	со Ургенција		одоговор е даден во јули 2007
Нотарска комора на РМ	Листа на информации од јавен карактер	3/14/2007	молчење на администрација			
	Листа на нотари во РМ	3/19/2007	3/19/2007			
	Статут на нотарската комора на РМ	3/22/2007	3/28/2007			
Лекарска Комора на РМ	Одлука за услови и критериуми за добивање лекарска лиценца.	3/13/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 8.05.2007
	Број на издадени легитимации за извршување на лекарска дејност во текот на 2006 година.	4/16/2007	4/24/2007			
Јавно правобранителство на РМ	Во колку случаи правобранителството се откажало во име на државата од побарувањата од 2000 до 2006 година?	3/12/2007	4/12/2007			
	Колку е платата на Јавниот правобранител на РМ?	3/16/2007	4/10/2007			
Јавно правобранителство на РМ	Листа на информации од јавен карактер и годишен извештај за спроведување на Законот за слободен пристап до информациите од јавен карактер за 2006 год	3/14/2007	4/11/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Јавно обвинителство на РМ	Број на поднесени кривични пријави против овластени службени лица во 2006 година	3/14/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 05.06.2007
	Број на покренати обвинителни акти поради смрт или тешка телесна повреда од страна на држани службени лица и број на спроведени истраги кои завршиле без покренување на обвинителен акт (односно ЈО се откажало од понатамошно гонење).	3/22/2007	молчење на администрација			одговор е добиен на 25.07.2007
Судски совет на РМ	Анализа на Судскиот совет на РМ за потребата од измени и дополнувања на Законот за судовите (Службен весник на РМ)	3/13/2007	молчење на администрација		Жалбата СЕ ОДБИВА како неоснована	ТУЖБА
	Записник од конститутивната седница на актуелниот состав на Судскиот совет на РМ	3/20/2007	27.03.2007, решение за одбивање, имателот цени дека тоа не е информација за која е должен да му дозволи увид на барателот	со Ургенција	Жалбата СЕ УВАЖУВА, Решението се поништува и се ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави информацијата	
Уставен суд на РМ	Колку вкупно претставки за оценување на уставноста и законитоста на законите се поднесени во текот на 2006 година?	3/12/2007	3/29/2007			
	Деловник за работа на Уставниот суд на РМ	3/21/2007	3/30/2007			
	Колку општи седници има одржано Врховниот суд во 2006 година?	3/23/2007	4/3/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Врховен суд на РМ	Број на поведени и решени управни спорови во изминатата 2006 година.	3/14/2007	4/12/2007			
	Број на поведени и решени вонредни правни лекови во 2005 година	3/22/2007	4/18/2007			
	Колку општи седници има одржано Врховниот суд во 2006 година?	3/23/2007	молчење на администрација			
Апелационен суд на Скопје	Број на обжалени пресуди од кривична област на Основен суд Скопје 1 во 2006 година	3/15/2007	4/24/2004			
	Број на вратени пресуди на повторно судење во 2006 година	3/19/2007	4/21/2007			обжалени, но повлечени чим стигнал задоцнетиот одговор
	Број на потврдени пресуди во 2006 година	3/22/2007	молчење на администрација			добиениот одговор е од 17.04.2007, но стигнал задоцнето
Народен правобранител	Годишен извештај на Народниот правобранител за 2005 година	3/14/2007	3/16/2007			
	Колку претставки се поднесени од граѓаните за повреда на нивните права во 2006 година?	3/16/2007	3/20/2007			
Народен правобранител	Колку финансиски средства се потрошени во 2006 година за функционирање на регионалните канцеларии на Народниот правобранител.	3/22/2007	3/27/2007			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Универзитет Св.Кирил и Методиј	Колку приходи се остварени од паркингот кај Ректоратот на УКИМ?	3/14/2007	молчење на администрација		Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	
	Буџетот на Институтот за сточарство наменет за ШУМ Струга за 2007 година, по ставки: порибување, персонал, режиски трошоци и слично	3/19/2007	молчење на администрација	со Ургенција	допис од второстепен орган	одговор е добиен на 22.06.2007
	Колку финансиски средства се дадени на ССУКМ во 2006 година?	4/4/2007	молчење на администрација			
Универзитет на Југоисточна Европато	Договори за користење на кафетериите во комплексот на Универзитетот	3/12/2007	не користат средства од Буџет на РМ, не се имател на информација по овој Закон			не користат средства од Буџет на РМ, не се имател на информација по овој Закон
	Со колкав Буџет за 2007 располага Универзитетот (буџет од РМ, партиципации, донации)?	3/21/2007	не користат средства од Буџет на РМ, не се имател на информација по овој Закон			не користат средства од Буџет на РМ, не се имател на информација по овој Закон
Универзитет на Југоисточна Европато	Колку средства Универзитетот има дадено на студентската организација за изминатата 2006 година?	3/21/2007	не користат средства од Буџет на РМ, не се имател на информација по овој Закон			не користат средства од Буџет на РМ, не се имател на информација по овој Закон

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
СДСМ	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/14/2007	3/27/2007			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/19/2007	4/21/2007			
ВМРО-ДПМНЕ	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/13/2007	молчење			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/23/2007	молчење			
ВМРО-НП	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/29/2007	молчење			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/23/2007	молчење			
ДПА	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/16/2007	молчење		Жалбата СЕ УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
ДУИ	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/23/2007	молчење			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/23/2007	молчење	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и СЕ ЗАДОЛЖУВА имателот да ја даде бараната информација	ТУЖБА бидејќи второстепениот орган нема постапено во законскиот рок.
ПДП	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/22/2007	6/11/2007			
ДОМ	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/15/2007	молчење			одговор е даден на 23.07.2007
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/22/2007	молчење	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и СЕ ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави бараната информација	

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
ЛДП	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/12/2007	3/28/2007			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/19/2007	3/28/2007			
ЛПМ	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/12/2007	молчење	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и СЕ ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави бараната информација	одговор е даден на 27.07.2007
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/21/2007	молчење	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и СЕ ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави бараната информација	одговор е даден на 27.07.2007

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Демократски сојуз	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/15/2007	3/29/2007			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/23/2007	молчење			
Сојуз на Ромите	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/13/2007	3/26/2007		Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	одговор е добиен на 6.06.2007
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/21/2007	3/23/2007	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	одговор е добиен на 6.06.2007
Обединета партија за еманципација	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/15/2007	3/21/2007			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/22/2007	молчење			

ИМАТЕЛ НА ИНФОРМАЦИЈА	ПРАШАЊЕ / БАРАЊЕ	ДАТУМ НА ПОДНЕСУВАЊЕ	ДАТУМ НА ДОБИЕН ОДГОВОР	ОБЖАЛЕНО БАРАЊЕ	ОДГОВОР ПО ЖАЛБА ОД КОМИСИЈАТА	КОМЕНТАР
Демократска партија на Турците во Македонија	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/14/2007	молчење	со Ургенција	Жалбата се УВАЖУВА и СЕ ЗАДОЛЖУВА имателот да ја достави бараната информација	
Демократска партија на Турците во Македонија	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	3/22/2007	молчење		Жалбата се УВАЖУВА и предметот се враќа на повторно постапување	
Демократска партија на Србите во Македонија	Регистарот на донации за 2006 година (член 17 од Законот за финансирање на политичките партии)	3/15/2007	4/1/2007			
	Целосен преглед на финансирањето на политичката партија (финансиско – материјално работење) за период јануари-декември 2006 година (член 4, а во врска со член 2, од Законот за финансирање на политичките партии)	4/24/2007	молчење			

Прилог 3: Образец

(Образец ПП ____)

До _____
(имател на информацијата)

Б А Р А Њ Е
за пристап до информации од јавен карактер

Врз основа на член 4 и член 12 од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер („Службен весник на Република Македонија бр. 13/ 1.2.2006 год.), од имателот ја барам следната информација од јавен карактер:

(опис на информацијата која се бара)

Форма во која се бара информацијата:

- а) увид
- б) препис
- в) фотокопија
- г) електронски запис
- д) друго _____
(се наведува бараната форма, со заокружување)

Начин на доставување на информацијата:

- а) по пошта
- б) телефон
- в) факс
- г) е-маил
- д) друго _____
(се наведува бараниот начин, со заокружување)

Барател на информацијата: _____

(назив, име и презиме, адреса, тел, факс, е-маил)

Застапник / полномошник на барателот на информацијата:

(назив, име и презиме, адреса, тел, факс, е-маил)

(Правна поука: Барателот не е должен да ги наведе и образложи причините за барањето, но треба да наведе дека станува збор за барање за слободен пристап до информација од јавен карактер)

Во _____

200__ година Скопје

Прилог 4: Рецензии

РЕЦЕНЗИЈА на Извештајот од имплементацијата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер

Неда Корунувска и Данче Даниловска се автори на Извештајот што е предмет на оваа рецензија, а кој е составен дел од поширокиот проект „Слободен пристап до информации“ на ФИООМ.

Како професор, кој значаен временски период се посветил на истражување на теми од областа на човековите права и нивната заштита, Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер сериозно го провоцира мојот интерес, па на покана на ФИООМ бев вклучен во повеќе фази од изведувањето на споменатиот проект.

Речиси сите мои видувања за состојбите во областа на слободното информирање во нашата држава, голем дел од забелешките на тие состојби, како и размисли за наредните чекори и мерки што треба да се спроведат, на мое големо задоволство, содржани се во Извештајот за имплементацијата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Дел од содржините на Извештајот се анализи на спроведени „експерименти“ пред бројни државни органи и институции за примена на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, дел од нив се прземени ставови од Коментарот на Законот кој во коавторство со д-р Ана Павловска-Данева го подготвивме повторно во рамките на споменатиот проект на ФИООМ, но најзначајно од сè, е што добар дел од содржината на Извештајот е составен од препораки и ставови на неговите авторки, кои навлегле во сериозни проучувања и толкувања на законските одредби, како и на нивната практична реализација во македонската стварност.

Извештајот содржи еден вид критичка нота за непочитувањето на уставно загарантираното право на слободен пристап до информации од страна на најзначајните државни органи, како и за недоволната подготвеност на сите надлежни институции да го обезбедат остварувањето на ова право. Истовремено, тој содржи и предлози за законски измени, предлози за поправилна примена на постојната регулатива и предлози за обука на сите инволвирани страни, одговорни за спроведувањето на Законот. Овие предлози, во најголема мера се стручни, поткрепени со аргументи, прифатливи и лесно разбирливи за пошироката јавност. Исто така, дел од нив имаат особена употребна вредност за сите иматели на информации, кои имаат волја и желба да учествуваат во реализацијата на одредбите од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Затоа, со задоволство го препорачувам овој Извештај за публикување и се надевам дека ќе биде дистрибуиран до сите чинители во процесот на слободен пристап до информации од јавен карактер, со што ќе се допре до нивната свест за аномалиите на постојната законска регулатива, можностите за нејзина измена и правилна имплементација.

Скопје,
16.11.2007

Д-р Борче Давитковски

РЕЦЕНЗИЈА на Извештајот од имплементацијата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер

Во рамките на проектот „Слободен пристап до информации“, кој е изработен под покровителство на Фондацијата Институт отворено општество - Македонија, извршен е и едногодишен мониторинг на имплементацијата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Во мониторингот се вклучени повеќе организации, државни органи, домашни и меѓународни експерти од областа, државни службеници, медиуми, други институции и физички лица.

Најактивно учество и ангажман во изведбата на проектот имаат Неда Коруновска и Данче Даниловска, во својство на раководители за организациска и техничка подготовка на проектот. Нивната улога и придонес во овој неколкугодишен зафат (2004-2007), се особено значајни како подготвувачи и автори на Извештајот за имплементацијата на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Во Извештајот, се опфатени резултатите од едногодишно набљудување на имплементацијата на одделни одредби од Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер. Покрај тоа, во Извештајот е направено и издвојување на законските одредби чија примена е оневозможена или попречена од актуелните политички состојби во државата, како и на одредбите кои се инкопатибилни со постојниот правен систем во Република Македонија, но кои сепак се содржани во Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер.

Вредноста и квалитетот на рецензирираниот Извештај се состојат во следното:

- после секој дел на анализата на законските норми, кои се поткрепени со примери за нивното практично неспроведување или погрешна примена од страна на одделни „јавни органи“ (термин кој,

наместо законската терминологија „иматели на информации“, е користен во Извештајот), авторките даваат конкретни препораки за идните чекори и мерки што треба да бидат преземени со цел да се подобрат состојбите;

- наведените препораки најчесто се дополнети и со предлози за измена и дополнување на текстот на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер;
- во Извештајот се додадени и конкретни сугестии за подобра организација на работата на одредени субјекти кои се опфатени со Законот;
- како и правни толкувања на одделни законски одредби во чие создавање законодавецот останал недоречен, непрецизен или дури и контрадикторен.

За подвлекување е и смелоста на реториката на авторките, особено во деловите кога тие искажуваат критика за работењето на некои државни органи: Владата на Република Македонија, Судскиот совет, Комисијата за заштита на правото на слободен пристап до информации од јавен карактер и други. При тоа, зад нивните остри критики, не стојат учебнички фрази на познати мислители, туку нивни сопствени гледишта, размислувања и многу конкретни и прецизни препораки, поткрепени со стручна и издржана аргументација.

Од содржината на Извештајот, која во целост ја отсликува реалната состојба и нивото на свест за постоењето и значењето на правото на слободен пристап до информации во Македонија, не може да се стекне оптимистичко чувство за состојбите во оваа сфера, како во поглед на квалитетот на позитивното законодавство, така и во поглед на институционалните капацитети и подготвеност во државата. Но, се чини дека истиот впечаток се однесува и на граѓаните и нивната свест и разбирање на содржината на оваа област на правото.

Препорачувам текстот од Извештајот да биде публикуван, со цел да стане достапен до сите иматели на информации надлежни за имплементација на Законот за слободен пристап до информации од јавен карактер, до стручната јавност, како и до сите граѓани на Република Македонија. Го делам убедувањето дека публикацијата ќе успее да предизвика сериозни дебати во стручната и пошироката јавност, а кои, меѓу останатото, ќе придонесат за подигање на свеста за значењето и начините за остварување на правото на информирање, реализацијата и спроведувањето на бројни обуки од оваа сфера, а со тоа и до ефикасна имплементација на еден нов законски текст од споменатата област.

Скопје,
16.11.2007

Д-р Ана Павловска-Данева